

Skrunda neparasti svin savus 25 gadus.

→ 12. lpp.

„Viedums piedāvā iepazīt sevi, un tā arī ir dzīves jēga.” Bērnu reanimatologa **PĒTERA KĻAVAS** atziņas.

→ 10. lpp.

IEVAS PUTNIŅAS CEĻJUMS UZ BALI:

gan sapņa piepildījums, gan ieguldījums veselībā.

→ 6.-7. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEĪ

Kurzemnieks

Cena 0,80 eiro

Nr. 5 (11 638)

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

Ziemas prieki Sirmā kamanās

Sirmā kamanās vizinās Laidu pagasta Bajāros dzīvojošā Rektiņu un Lausku ģimene.

Snēpeles pagasta *Luniņos* valda īpaša rosība – biedrības *Eguss* piedāvātos braucienus ar kamanām un izjādi pa sniegotajiem meža celiņiem izbauda lieli un mazi, no tuvienes un tālienes braukuši.

„Piepildīju sen lolotu bērnišas sapni,” saka jūrmalniece Andra Rektiņa, kura vīrusa dēļ ar ģimeni uz laiku pārcēlusies dzīvot Laidu pagasta *Bajāru* mājās. „Mēs ar vīru varam strādāt attālināti, un trīs bērniem šeit ir iespēja daudz dzīvoties pa āru. Pārļaižam kovida laiku laukos un ļoti priecājamies, uzzinot, ka tuvumā ir tik lieliska zirgu sēta, kurā var gūt jaunas izjūtas.” Andras meita Berta

Rektiņa, kura ar zirgu ir jājusī, bet kamanās vizinās pirmo reizi, saka: „Kājas nosala, bet bija tik forši! Zirdziņš rikšoja, visapkārt sniedzīņš. Laiks pagāja ātri.”

Biedrības vadītāja Ilonda Reita stāsta, ka izbraucieni ar pajūgu un izjāde notiek visu gadu, bet šobrīd rīdiniņki, kuldīdznieki, skrundenieki, liepājnieki un no citām pilsetām atbraukušie izmanto iespēju vizināties kamanās.

Saimniecībā ir deviņi zirgi un divi poniji. Ar kamanām ceļā dodas tikai Donavels jeb Sirmā, kā īpašnieki visbiežāk to uzrunā sirmās spalvas dēļ. Iepriekš tas tūristus vizinājis Dikļu pilī, bet vairāk nekā gadu zirga mājvieta ir *Luniņi*.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Ugunsgrēkā iet bojā cilvēks. → 4. lpp.

Kā Padures daudz bērnu ģimenēm klājas kovida laikā. → 5. lpp.

Kāpēc ceļi tiek kaisīti ar sāli, nevis granti un smilti? → 3. lpp.

JANVĀRA BARIKĀDĒM – 30.

Noras Lagzdiņas un Dzintara Rušmaņa atmiņas.

Kā to laiku vērtē aptaujātie kuldīdznieki?

→ 2., 8. lpp.

PIEKTDIEN, 15. janvārī:

- Ko zinām par vakcīnām pret Covid-19.
- Personība: Dana Reizniece-Ozola.
- Kas jauns Gudeniekos.
- Rosība Rendas čiekurkaltē.
- Sporta lapā – brāļi Ikaunieki.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Krievi nāk? Nē, viendzimuma ģimenes!

Pirms gadiem partija *Tēvzemei un brīvībai/LNNK*, kas pēc tam kādu laiku bija klusa un nemanāma, Latvijas sabiedrību kacināja, kļiedzot, ka krievi nāk, un nu tie paši blāuj: nedrīkstam pieļaut, ka bērnus var audzināt tādā ģimenē, ko dibinājuši viena dzimuma pāri. Jā, runa ir par aktualizēto tematu – *pareizās ģimenes* definēšanu. Proti, Nacionālā apvienība vēlas panākt, lai Satversmē tiek ierakstīts: „Valsts aizsargā un atbalsta laulību – savienību starp vīrieti un sievieti, ģimeni, kas balstīta laulībā, asinsradniecībā vai adopcijā, vecāku un bērna tiesības, ieskaitot tiesības augt ģimenē, kuras pamatu veido māte (sieviete) un tēvs (vīrietis). Valsts īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības.”

Alberts Dinters

„Es cilvēkus nevērtēju pēc tā, kāda ir viņu seksuālā orientācija. Es vērtēju pēc intelekta.”

Uzmanība jāpievērš formulējumam – augt ģimenē, kuras pamatu veido māte (sieviete) un tēvs (vīrietis). Tas nozīmē: ja ģimeni veido geji vai lesbietes, tā neskaitās. Kāpēc? Jo nevar taču būt tā, ka kāds no vīriešiem tiek saukts par mammu vai kāda sieviete – par tēvu. Un, protams, sabiedrībā šī tēma atrod dzirdīgus ausis. Kāpēc? Būsim godīgi un atzīsim, ka daudziem homoseksuālisma tēma

saistās ar to, ko šie cilvēki dara guļamistabā! Tai pašā laikā šiem cilvēkiem daudz šķērmāk samestos, redzot, ko tur dara *pareizie*.

Daudzi uzskata, ka divi vīrieši vai sievietes nevar bērnam dot neko. Kāda būtu labāka ģimene? Divi viena dzimuma cilvēki, kuri bērnam var dot mīlestību, aprūpi, labu izglītību, vai ģimene, kurā māte nepilngadīgo meitu tirgo vīriešiem seksuālai izmantošanai, lai tikai tiktu pie alkohola pudeles, vai ģimene, kurā vecāki savu bērnu nosit izēstas ievārījuma burkas dēļ? Tie ir reāli piemēri iz dzīves. No tā saukto *pareizo* ģimeņu grupas.

Sabāzīsim visus vienā maisā: gan cilvēkus ar augstu intelektu, gan tos, kuri ar plikiem dibieniem vai kailām krūtīm skraida pa ielām, uzbāzīgi sevi demonstrējot (atzīšos – šī daļa tracina arī mani), piekabināsīm visiem varīksnes krāsas zvaigznes un norādīsim: „Tev nebūs oficiālu ģimeni veidot!” Pie reizes pakļersim klāt biseksuālo sabiedrības daļu, kuras apmēri nevienam pat sapņos nav rādījušies, jo arī viņi ir daļēji *nepareizie*! *Nepareizie* aktieri, fotogrāfi, pavāri, žurnālisti, augstskolu lektori – izglītoti cilvēki, ar kuriem ir patīkami iesaistīties diskusijās un kurus arī es pazīstu.

Es priecātos, ja katrs sev godīgi atbildētu uz jautājumu: „Vai tas velns ir tik melns, kā to mālē?”

TRĪS PAR VIENU

Kas novados darīts, lai Covid-19 izplatību apturētu? Cik un kādiem mērķiem tērēta pašvaldības nauda?

GATAVOJAS POTĒŠANAI

1. Inga Bērziņa, Kuldīgas novada domes priekšsēde:

– Cīņu ar Covid-19 organizējam pēc šāda principa: cieša sadarbība ar Slimību profilakses un kontroles centru, ātra un izlēmīga rīcība uzliesmojumu apturēšanā, nestandarta pieeja, piemēram, domes sēde Rātslaukumā, analīžu punkts ārpus laboratorijas un inovatīvi risinājumi: siekalu testi, pašapkalpošanas testu skapis. Covid-19 krīze ir pierādījusi: jo lielāka neziņa, jo vairāk vajag mobilizēties, pārliecināt iestāžu vadītājus strādāt brīvdienās, jo bija arī tādi, kuri pašā pandēmijas sākumā koronavīrusam neticēja.

Šajā gadā pārējam jaunā fāzē, kad ar visiem piesardzības noteikumiem strādāsim, bet lielākā prioritāte būs plaša

vakcinācija, lai līdz vasaras beigām vismaz 60% Kuldīgas novada iedzīvotāju pret Covid-19 būtu imunitāte. Atkal rīkojamies ātri un izlēmīgi. Ir stratēģiska vadība un jebkāds atbalsts no pašvaldības, manēžā iekārtojot centralizētu potēšanas punktu ar vairākiem kabinetiem. Ir sadarbība ar slimnīcu, ģimenes ārstiem, sporta skolu, atbalsts ar transportu, telpām, saziņu ar iedzīvotājiem, lauku ģimenes ārstiem. Pagastu pārvaldes ar vadītāju un sekretāru būs galvenie atbalsta punkti vakcinācijai laukos.

Mūsu mērķis ir būt pilnībā gataviem, tiklīdz valsts saņems pirmo kravu ar tām vakcīnām, kas paredzētas iedzīvotājiem. Ceram, ka tas būs februāra beigās, kā sola jaunais veselības

ministrs. Pieļaujam, ka pašvaldības darbiniekiem var nākties iesaistīties vakcinācijas centra darbā, piemēram, organizēt rindu, apkalpot zvanu centru, atvest vientuļos seniorus. Līdzīgi, kā tas bija pavasarī ar silto pusdienu izvadāšanu.

Pienākot pirmajai vakcīnu kravai novadā, sarakstam ar iedzīvotājiem, kuri piekrituši vakcinēties, jābūt gatavam. Katrā ziņā martā tam būtu jānotiek. Vakcinācija būs brīvprātīga, un es pati un visa domes vadība noteikti iesaistīsimies.

No pašvaldības budžeta pandēmijas ierobežošanai iztērēti 44 343 eiro. Galvenokārt tie ir dezinfekcijas līdzekļi, papildu brīvpusdienas, pamatlīdzekļu iepirkums.

PAŠVALDĪBĀ SKEPTIĶU NEESOT

2. Daiga Kalniņa, Alsungas novada domes priekšsēde:

– Darbinieki kabinetos strādā pa vienam. Ja nav iespējas, tiek nodrošināts darbs attālināti. Pedagogi to nevar, un viņi strādā tādā režīmā, kā noteicis Ministru kabinets. Arī pie mums nenotiek nekādi pasākumi, tiek ievērota maksimāla piesardzība, lai cilvēki nepulcētos. Pārliecināt pašvaldības darbiniekus ievērot piesardzību nenācās grūti, jo atšķirībā no citiem iedzīvotājiem starp viņiem Covid-19 skeptiķu nav. Darbinieki apzinās, ka

tas ir pašu labā. Grūtāk bija pierast pie masku nēsāšanas. Katru reizi, kad ienāca kolēģis, par to jāpiedomā. Nu gan tas jau kļuvis par ieradumu.

Jau pavasarī tika izsniegtas pārtikas pakas, un arī tagad, kad atnācis otrs vilnis, visiem skolēniem, kuriem ir brīvpusdienas un kuri Alsungas vidusskolā mācās neatkarīgi no deklarētās adreses, tiek piegādāta pārtika. Lai nav tā, ka kāds dabū dubultā, bet kāds neko. Ir padomāts arī par maskām skolēniem, darbiniekiem. Valsts katram skolēnam nodrošina vienu masku, mēs esam sa-

šuvuši vēl, jo ar vienu nepietiek.

Ir padomāts, lai laikā, kad pasākumi nenotiek, cilvēkiem būtu prieks, proti, uz Ziemassvētkiem izgreznojām centru un aicinājām arī iedzīvotājus pušķot dzīvesvietu, lai būtu svētku izjūta. Pie mums dzīve lielākā vai mazākā mērā rit ierasto gaitu, visi iedzīvotāji tiek apkalpoti, un, ja cilvēkam nav zināšanu, kā kādu pakalpojumu saņemt elektroniski, viņš var doties uz klientu centru.

Mūsu novadā Covid-19 ierobežošanai iztērēti 5400 eiro.

SIEKALU TESTI UN MASKAS

3. Loreta Robežniece, Skrundas novada domes priekšsēde:

– Būtiskākais ir tas, ka esam iegādājušies sejas maskas visiem skolēniem. Nākamais – bijis siekalu tests visiem sociālajiem un bāriņtiesas darbiniekiem. Tagad rinda pienākusi pārējiem pašvaldības darbiniekiem, lai mums ir mierīga sirds. Tās ir tehniskās lietas, nemaz nerunājot par attālināto darbu, kas šajā laikā liekas pašsaprotams gan domes darbiniekiem, gan deputātiem.

Notiek pārtikas pakas piegāde skolēniem. Sastāvu mainām katru nedēļu,

jo esam aptaujājuši vecākus un arī skolas medmāsu, lai ģimenes saņemtu nepieciešamāko.

Ja runā par mazajiem uzņēmējiem un kuriem daļa nomā pašvaldības telpas, tad izskatām lūgumus palīdzēt un piešķirt nomas maksas atlaidi. Tas ir tāpat, kā dara Valsts ieņēmumu dienests, maksājot dīkstāves pabalstus.

Kultūras pasākumi atcelti, bet pavērusies fantastiska iespēja visam pieiet citādi un izdomāt absolūti neierastus veidus, kā cilvēkiem radīt prieku, ne-

pieļaujot pulcēšanos. Gaidāma Skrundas 25 gadu jubileja. Arī tur kultūras darbinieki izdomājuši tādas lietas, kas būs saistošas ikvienai auditorijai.

Pandēmijas ierobežošanai iztērēti 33 874 eiro. Tajā skaitā ir 21 569 eiro skolēnu ēdināšanai: kuponi, pakas, pusdienas, 2026 eiro – samaksa pedagogiem attālinātai strādāšanai, 2067 eiro – par bezkontakta statīviem, termometriem, planšetdatoriem, 8212 eiro – sejas masku, vairogu, aizsargstikla un dezinfekcijas līdzekļu iegādei.

Alberts Dinters

MANUPRĀT

Pārdomas pēc dzimšanas dienas

Man pagājušajā nedēļā bija dzimšanas diena. Nerakstu to tāpēc, lai uzprasītos uz apsveikumiem. Vienkārši svētkos, ko svinēju pēc Covid-19 diktēta protokola (ar savu mājsaimniecību un iedomu draugiem) gadījās kas tāds, kas lika uzvesties nepieklājīgi. Pagalmā ienāca visādi citādi jauka paziņa, bez kuras apciemojuma citugad nevieni svētki nav bijuši iedomājami. Bez maskas, toties ar dāvanu. Lūdzu to nolikt uz galda un steidzos pēc kastītes ar kūciņu cienastam, ko līdzi iedot. Kad atgriezās, kundze jau nāca istabā. Gribot mani kārtīgi sabučot, tēju iedzert, papļāpāt. No tā visa – citai situācijai nepieklājīgi – atteicos. Viņas reakcija bija skali smieklī un jautājums, vai es baidos. Jā, baidos. Un ne jau sevis dēļ. Mana viešņa ir kritiskajā vecumā dziļāk par mani. Tā arī šķīrāmies, katra pie sava viedokļa palikdama. Viņa aizgāja, runādama kaut ko par sazvērestībām un tautas muļķošanu, bet man viņas dāvātais medus šķiet tāds rūgtens.

Inguna Spuleniece

RUNĀ SPECIĀLISTS

Kāpēc sāls, nevis šķembas un smilts?

Raitis Šteinbergs, Latvijas Autoceļu uzturētāja tehnoloģisko procesu attīstības daļas vadītājs

Sāls jeb nātrija hlorīds (Na Cl) ir efektīvākais slīdamības samazināšanas reaģents uz asfalta ceļiem, un to izmanto arī Eiropas valstīs, ASV un Kanādā. Tas saistīts ar to, ka šī materiāla īpašības ir sabalansētas ar tehnoloģiskajām izmaksām.

Tādas tehnoloģijas priekšrocība ir tās sāls īpašības, kas piemērotas ceļiem ārpus apdzīvotām vietām ar lielu braukšanas ātrumu un satiksmes intensitāti. Lai sāls graudiņi pieliptu un sāktu iedarboties, kaisot sāls tiek samitrināta. Piemēram, Somijā nātrija hlorīds tiek lietots mitras sāls vai šķīduma veidā. Kalcija hlorīds (Ca Cl₂) netiek rekomendēts, bet ir atļauts to izmantot sāls mitrināšanai. Vietēji tiek lietots arī kālija formiāts (CHKO₂), lai neietekmētu gruntsūdeņus.

Smilts vai šķembas slīdamības samazināšanai tiek izmantotas vietās ar zemu satiksmes intensitāti, kurās no sniega tīra brauktuve netiek uzturēta, kā arī tad, ja ir stabili laika apstākļi un zemāka temperatūra. Tas raksturīgs Skandināvijas ziemeļu reģioniem, kur tiek lietotas arī šķembas. Latvijā, kur gaisa temperatūra bieži svārstās ap nulli, kā pamata metodi uz intensīvākajiem ceļiem kaisīt smiltis vai šķembas būtu neefektīvi: pirmkārt, satiksme tās ātri no brauktuves nonestu, otrkārt, ir paaugstināts risks bojāt transportlīdzekļus (līdzīgi tas novērots remontdarbu posmos), treškārt, tas būtu dārgāk, jo tā pašā posma nokaisīšanai vajag daudz vairāk materiāla.

Ja asfalta temperatūra ir -10°C, mūsu dienests izmanto mitro sāli. Tas samazina apledošanas risku, kausē ledu un sniegu, mazina slīdamību. Savukārt, ja gaisa temperatūra ir zemāka, apstrādei izmanto smiltis un sāls maisījumu. Tas slīdamību samazina, jo tiek paaugstināta riepu saķere ar segumu. Grants ceļi satiksmei bīstamajos posmos tiek

kaisīti ar smilti vai sīkšķembām, kā arī rievoti, un tas veļo saķeri ar segumu. Rievot var tos ceļus, uz kuriem ledus vai piebraukts sniegš ir vismaz 5 cm biezs.

Esam samazinājuši kaisīšanas joslas platumu, lai sāli izmantotu efektīvāk. Tā satiksmes drošība ir iepriekšējā līmenī, bet tiek samazināti izdevumi un kaitējums videi. Pašlaik ziemas dienesta automašīnas vienlaikus var notīrīt sniegu no ceļa un nomalēm un brauktuvi nokaisīt ar sāli, ar vienu uzbraukšanas reizi nokaisot pat 70 km.

Valsts ceļu stāvokli 24 stundas uzrauga 32 mūsu ziemas dienesta dežuranti, kas, konstatējot uzturēšanas klasei neatbilstošus apstākļus (sniegu, apledošanu), organizē dienesta darbu. Dežuranti uzrauga laika prognozes, mobilo virsmas sensoru datus un informāciju no vairāk nekā 50 meteostacijām uz valsts ceļiem. Savukārt desmit mobilie virsmas sensori atrodas uz sadarbības partneru kravas automašīnām, kas naktīs un agrās rīta stundās regulāri brauc pa valsts galvenajiem ceļiem, kuros ir vislielākā satiksmes intensitāte.

Jāatceras, ka brauktuve var būt slīdīga arī pēc tam, kad tā nokaisīta. Lai braucējus informētu par tiem posmiem, kuros notiek ceļu uzturēšana, ziemas tehnikas vienībām ir GPS, un tiešsaistē to var redzēt *Latvijas Valsts ceļu* (LVC) mājaslapas kartē (www.lvceli.lv), kā arī lietotnē *Waze*. Par neizbraucamiem ceļiem aicinām informēt LVC satiksmes informācijas centru pa tālr. 80005555.

Likums ar attālināto darbu jau papildināts

Kādi normatīvi regulē attālināta darba formu, kas pēdējā laikā kļuvusi aktuāla? Vai būtu vajadzīgi papildinājumi?

Skaidro Valsts darba inspekcijas klientu atbalsta nodaļas vadītāja Dace Stivriņa.

Pēc Darba aizsardzības likuma grozījumiem, kas stājās spēkā pagājušā gada jūlijā, definēts attālināta darba jēdziens, kā arī starp darbinieku un darba devēju noteikta sadarbība par darba vides jautājumiem, strādājot attālināti.

Darba likuma 53. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka darbiniekam ir pienākums strādāt uzņēmumā, ja viņš ar darba devēju nav vienojies citādi. Savukārt pēc 40. panta otrās daļas 4. punkta darba līgumā jānorāda darba vieta. Proti, parasti tā atrodas uzņēmumā, tomēr puses var vienojties par attālināto darbu. Tātad Darba likums neierobežo iespējas vienojties par citu darba vietu, ieskaitot attālināto, tādēļ par to var rakstveidā vienojties.

Šīgada janvārī stājās spēkā grozījumi likumā *Par iedzīvotāju ienākuma nodokli*. Tā 159. pants nosaka, ka no aplikšanas ar nodokli 2021. taksācijas gadā atbrīvo tos darbinieka

izdevumus par attālināto darbu, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs, ja to summa mēnesī par pilnas slodzes darbu nepārsniedz 30 eiro. Pārejas noteikumu 159. punktu piemēro tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) vienošanās par attālināto darbu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;

2) attālinātā darba izdevumus sedz tas darba devējs, kuram iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;

3) attālinātā darba izdevumu summa tiek noteikta proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja tiek strādāts gan attālināti, gan darba vietā.

Valsts darba inspekcijas ieskatos šāds regulējums ir pietiekams.

(Turpmāk vēl.)

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Cik daudz jūs zināt par 1991. gada janvāra barikādēm?

Sandra Laizāne, studente:

– Mana mamma gatavoja ēst tiem ļaudīm, kuri bija barikādēs. Tētis kādu objektu sargāja Kuldīgā. Barikāžu diena manai ģimenei ir tuva. Tagad sabiedrībā par to laiku runā ar

lepnumu, bet tai laikā lielākajai daļai, ja ne pat visiem, bija ļoti bail, kā būs. Tagad atskatoties liekas, ka tas bija svarīgi. Atceres dienā normālā situācijā piedalījāties pasākumos, bet šogad nekā nav. Tolaik cilvēki jutās daudz saliedētāki, tas arī bija galvenais iemesls, kāpēc viņi stāvēja barikādēs un cīnījās par brīvību. Visus vienoja ideja un mērķis. Agrāk cilvēki vairāk turēja vārdu un bija atbildīgāki. Šodien, domāju, daudzi vairs barikādēs nestāvētu, jo tauta ir sašķelta. Pieļauju, ka to var attiecināt uz šībrīža situāciju pasaulē, un tas ir pilnīgi normāli.

Jānis Virbulis, pensionārs:

– Es Rīgas barikādēs nestāvēju, bet biju ar ekskavatoru dežūrā tepat Kuldīgā. Tai laikā, protams, bija neliels uztraukums, bet nekas pārmērīgs jau nenotika. Gāju mājās un vakarā

televīzora skatījos ziņas. Barikādes noteikti bija vajadzīgas, lai Latvijai būtu brīvība. Bet nu kas tagad valstī par brīvību, ja uzspiež tik daudz noteikumu ar maskām un visu pārējo? Kā atceres dienu es to nesvinu, bet svecītes man mājās deg katru vakaru.

Marika Šulce, sākumskolas skolotāja:

– Tālāki radi barikādēs stāvēja, bet daudz par to runājuši neesam. Es vairāk lasu un tā iegūstu informāciju, jo esmu sākumskolas skolotāja un katru gadu ar šo tēmu saskaros. Mācu mazajiem bērniem, katru gadu ejam arī uz muzeju. Šogad izpalika, bet vismaz neklātienē bērniem ir konkurss, kur var iesniegt darbiņus par šo tēmu. Jaunajai paaudzei vēsture jābūvē. Es uzskatu, ka barikādes bija smags laiks, taču arī pacilājošs un noteikti vajadzīgs.

Elza Pallo, fotogrāfe:

– Es neko daudz nezinu. Neesmu arī ne vecākiem, ne vecvecākiem prasījusi, tāpēc nemaz nezinu, vai viņi piedalījās barikādēs vai ne.

Skolā par to mācījāties, bet es nekad neesmu bijusi liela Latvijas patriote. Es vairāk zinu par Otro pasaules karu.

Valija Zabothena, pensionāre:

– Es nepazīstu nevienu, kurš būtu bijis barikādēs. Atceros, ka sēdēju pie televīzora un jutos nobijusies. No darba visus palaida mājās, un es klausījos, kas notiek

apkārt. Tāds piedzīvojums notika pirmo reizi, tāpēc bija gan bailes, gan satraukums. Atceres dienā aizdedzu svecīti, jo man šķiet – tas ir izcili svarīgs laiks, lai mēs būtu brīva valsts. Ģimenē jaunajai paaudzei par Latvijas vēsturi būtu jābūvē, jo tie notikumi mūs ir izveidojuši. Savas saknes jāzina, un, ja tās neatzīst, tas vairs nav pareizi.

Arvīds Šefanovskis, treneris:

– Es apbrīnoju tautu tai laikā. Visi bija draudzīgi, stāvēja un krita par Latviju, lai varētu dzīvot labāk. Gāja neatkarīgi no tā, vai tas bija pa nakti vai salā. Pat tie, kas tur nestāvēja, tāpat piedalījās, kā varēja. Es televīzijā sekoju līdzī, jo man barikādēs stāvēja paziņas. Mūsu tauta ir tik spēcīga – to nekas nevar salauzt. Tā domāju gan tai laikā, gan tagad. Cepuri nost visiem, kas cīnījās, lai šodien mēs būtu brīva valsts! Agrāk neviens nečīkstēja, bet tagad ir mūžīga neapmierinātība. Lai dzīve būtu labāka, pašam jācīnās. No debesīm neviens neko nometīs. Žēl, ka neesam vairs tik vienoti.

Katrina Blaua, Elisas Rudzītes foto

NUMURA CITĀS

Ineses Slūkas zīmējums

„Pavadot daudz laika sociālajos tīklos, mēs izslēdzam iespēju būt garlaikotiem. Taču ir svarīgi laiku pa laikam to darīt, jo tieši tad raisās domāšana, kaut ko ieraugām no cita skatpunkta, dzimst radošums. Vēstures gaitā daudzi izcili prāti, tostarp Einšteins, sapņošanu un garlaicību ir slavējuši. Daudziem labākās idejas rodas, piemēram, dušā,” secina Ņujorkas universitātes Šterna biznesa skolas pasniedzējs Adams Alters.

Visvairāk ir Kuldīgas novadā

No 3. līdz 17. janvārim vislielākais ar jauno koronavīrusu inficēto skaits mūspusē atkal atklāts Kuldīgas novadā, liecina informācija vietnē Data.gov.lv.

Mēneša pirmajos datumos konstatēti 310 gadījumi kopš pandēmijas sākuma. 17. janvārī tādi bija jau 369 – skaits pieaudzis par 59. Bet 14 dienu saslimšana jaunā gada otrajā nedēļā Kuldīgas novadā sasniedusi 60 gadījumus.

Skrundas novadā šajā laika posmā atklāti 16 gadījumi, un divu nedēļu rādītājs 17. janvārī bija astoņi.

Alsungas novadā 3. janvārī bija deviņi saslimušie kopš pērnā pavasara, bet nedēļas laikā skaits palielinājies līdz 11. Līdz ar to kumulatīvais rādītājs nav mainījies – tas ir no viena līdz pieciem cilvēkiem divās nedēļās.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Jaunieši salauz tualetes podu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks **Kaspars Šabāns**.

11. janvāris. Zvana no Kabiles, ka sociālajā mājā neievēro to, ka nedrīkst ciemoties, notiek dzeršana. Informāciju nododam Valsts policijai (VP). Vakarā VP lūdz, lai nodrošinām kārtību ugunsgrēka vietā Liepājas ielā. Mūsu darbinieki ir jau tur. Tad reids Kabilē – pārkāpumu nav.

12. janvāris. Anonīms zvans: pie Pelču veikala pulcējas dzerāji. Aizbraucam, bet tobrīd neviena nav. Tad pārbaude Rendas pagasta Ozolos – tur viss ir klusi. Vakarā zvans no Vārmes: kāds jaunielis uzvedas agresīvi, izdemolējis kāpņu telpu. Tā jau ir VP lietvedība.

13. janvāris. Zvana kāda pilsonē, ka Pureņu ielā sniegā guļ vīrietis ar asiņainu galvu. Aizbraucam, nododam mediķiem. Vienības ielā kopš pērnā gada nekustināta stāvēt kāda automašīna. Sadzenam rokā īpašnieku, kurš sola to savākt. Grants ielā nav notīrīta ietve, sazināties ar īpašnieku, un viņš sola notīrīt. Reids Kabilē – viss mierīgi.

14. janvāris. Reids Ozolos – viss labi. Izsaukums uz Gaismas ielu, kur dzīvoklī ienācis vīrietis un neiet prom. Prom negājējs saņem protokolu un tiek izraidīts.

15. janvāris. Ziņo, ka Pilsētas dārzā jaunieši salauzīši publiskās tualetes podu. Meklējam vainīgos. Vakarā zvans: pie veikala *Mājai un dārzam* slidinās automašīnas. Ziņojam VP. Vakarā zvans no kāda vīrieša: viņam un draugam vajag naktsmājas. Vienu aizvedam uz patversmi Kabilē.

16. janvāris. Naktī komandantstundā pārbaudītas piecas personas, vienai pienāksies sods. Vakarā signāls: vīrietis pie stūres sēdies reibumā un dodas no Ēdām uz Vāni. Paziņojam VP. Anonīms zvans: Liepājas ielā kāda sieviete klieudzot. Noskaidrojam, ka viņa neievēro pašizolāciju, jo nesen atgriezies no ārzemēm.

17. janvāris. Naktī atkal visiem jābūt mājās, pārbaudām trīs cilvēkus, vienam – protokols. Vakarā izsaukums uz Turlavu, kur kādā mājā esot ciemiņi. Izrādās, ka tur visi savējie.

Nedēļā par pārkāpējiem kļuvuši 18 autovadītāji.

Pierakstīja **Alberts Dinters**

Vai noklusēta informācija izraisījusi saslimušo ķēdi?

„Ja būtu zinājusi, ka kolēģiem ir pozitīvs kovida tests un viņi uz slimības lapas ir tādēļ, jau pirms nedēļas ar sliktu pašsajūtu būtu pārbaudījusies un nebūtu aplipinājusi citus. Bet darba devējs mūs neinformēja, tagad saslimuši vairāki tuvinieki, esmu bijusi saskarē ar kolēģiem un pircējiem,” Kuldīgā saka veikala *Mego* pārdevēja, kura nevēlas izpaust vārdu, bet uzskata, ka sabiedrībai ir tiesības zināt: tur ir risks saslimt.

Veikala vadītāja Tatjana Sproģe apstiprina, ka viena darbiniece kovidu izslimojusi, vienai ir slimības lapa, bet uzskata, ka pārējiem apdraudējuma neesot, jo tiek ievēroti stingri piesardzības noteikumi. Darbinieki esot informēti.

„NEZINĀJU, TĀDĒĻ STRĀDĀJU. VĪSTICAMĀK, INFIČĒTA”

Ar kovidu saslimusi pārdevēja stāsta: „No 1. janvāra uz slimības lapas ir viena kolēģe, no 8. janvāra vēl viena. Neviens mums neteica, ka kādam ir kovids. Es ne pārāk labi sajutos jau 4. janvārī: sliktā dūša, reibonis, sirds vājums. Man ar sirdi ir problēmas – domāju, ka parastā vaina, un turpināju strādāt. 15. janvārī sapratu, ka nevarēšu, jo bija drausmīgs nespēks, maiņas vadītājai teicu, ka jūtos slikti un zvanīšu dakterei. Viņa zvanīja veikala vadītājai, kura atzvanīja, vai man nav bijis kontakts ar to darbinieci, kurai ir slimības lapa. Garāmejojot bijām runājušas. Vadītāja atzina, ka izskatās pēc kovida pazīmēm. Tad uzzināju, ka tādas bijušas arī kolēģiem. Saņēmu vadītājas norādes, kas man jāsaka Slimību un profilakses kontroles centram (SPKC). Nedrīkstot teikt, ka

virtuvē esam atradušies vienlaikus vairāki cilvēki, ka esmu krāmējusi plauktus. Jāsaka, ka strādāju atsevišķi savā kasē, kas no cilvēkiem norobežota. Bet tā nav taisnība: esmu krāmējusi plauktus, kopā ar kolēģiem ēdusi. Noliktava ir ļoti šaura, un mēs tur spraucamies viens otram garām. Mums mainījās pārdevējas, un es vairākas pie kases apmācīju.

Nenojaušot, ka varētu būt inficēta, ieskatīju meitas bērņus. Viņa dzīvo viena, un, kad brauca uz veikalu, tad pie bērņiem biju es. Meita tagad arī ir kovidpozitīva. Otra meita nodod analīzes, bet pazīmes ir. Diviem bērņiem arī ir.

Es saprotu, ka veikālā tiks darīts viss, lai informācija neizplatītos, bet tagad cieš tik daudzi! Kad man bija epidemioloģiskā izmeklēšana un zvanīja dakterīte, es pateicu taisnību. Viņa teica: dati, ka veikālā ir saslimušie, jau esot.”

„SASLIMUŠIE IR, IEVĒROJAM PIESARDZĪBU”

T.Sproģe situāciju skaidro tā: „Viens darbinieks izslimoja, viens ir uz slimības lapas. Citiem testi ir negatīvi, ir palielināta kontrole, kā ievērot piesardzību. Visiem cimdi, maskas, distance. Pagaidām darbā neviena slima nav.”

Uz jautājumu, kad pārējiem taisīti testi, T.Sproģe atbild: „Viens aizgāja, otrs aizgāja – vienā dienā visi netaisījām. Runāju ar infektoloģi, kura sacīja, ka testu var taisīt pēc izvēles. Kamēr nav simptomu, tas tāpat saslimšanu neuzrādot. Darbinieki visi zina, ka nedrīkst nākt, ja ir kādi simptomi. Vienam saslimšana bija, bet otram simptomi parādījās tikai astotajā dienā. Nevaram saprast, vai

otrs vīrusu dabūjis veikalā vai citur. Ja vēl kādam būs vīruss, slēgsim veikalīņu ciet. Mums darbinieku ir maz. Cieša saskarsme nesanāk. Vienā maiņā strādā pieci cilvēki: divi kasē, telpās esmu es, prečzinis un apkopēja. Mēs vaktējam situāciju un piesargājamies.”

INFORMĒT VISUS NAV OBLIGĀTI

SPKC komunikācijas nodaļas vadītāja Ilze Arāja skaidro, ka ar konkrēto veikalu saistīti trīs saslimšanas gadījumi: „No mēneša sākuma šajā objektā strādājam, bet katru saslimšanu nekomentēsim. Skatāties, kurā datumā katram parādījušies simptomi. Jānosaka kontaktpersonas, ar kurām viņš ticis divas dienas pirms tam. To, vai kontakts bijis ilgāks par 15 minūtēm un tuvāks par diviem metriem, nosaka darbinieks pats un darba devējs, kurš veido kontaktpersonu sarakstu.”

I.Arāja skaidro, ka darba devējam nav obligāta pienākuma par kolēģa saslimšanu informēt arī pārējos darbiniekus, ja viņi nav kontaktpersonas. Ja ir bijuši, tad tiek informēti un viņiem jāievēro karantīna. Darbā sastapšanās koridorā vai kāpņu telpā tiek uzskatīta par īslaicīgu saskari ar mazu apdraudējumu saslimt. Arī veikala zālē, ja telpas ir pietiekami lielas un bijusi iespēja ievērot divus metrus, visi neskaitās kontaktpersonas, tomēr darba devēji nereti izvēloties tās maiņas darbiniekus, kurā bijusi saslimšana, norādīt kā kontaktpersonas, un tad pēc telpu dezinfekcijas darbu turpina cita maiņa. „Darba devēja interesēs ir saslimšanas risku mazināt, lai darbība nav jāpārtrauc vispār,” saka I.Arāja.

Jolanta Hercenberga

Turlavā traģisks ugunsgrēks

Svētdien, 17. janvārī, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) ap pusdesmitiem vakarā traucās uz Turlavas pagastu, kur divstāvu dzīvojamā māja dega visā 250 m² platībā. Viens cilvēks gājis bojā.

Kā pastāstīja pagasta pārvaldes vadītājs Mārcis Brantevics, ugunsnelaime izcēlusies *Valātu* mājā, kurā dzīvoja četras ģimenes. Ēka nav bijusi ne pašvaldības īpašumā, ne arī līdz galam privatizēta. Tā izpostīta pilnībā, un cilvēki izmītinājušies pie paziņām. Bojā gājušajam vīrietim pirmsdien vajadzējis sākt strādāt pagastā ierādītos darbus. Pārvalde lemj, kā palīdzēt nelaimē cietušajiem, un, iespējams, lūgs ziedot cietušajiem nepieciešamās mantas.

Kā novēroja *Kurzemnieks*, puse mājas nodegusi pilnībā. Kā pastāstīja iemītnieki, ugunsgrēks sācies tieši bojāgājušā vīrieša dzīvoklī. Pārējie sadūmojumu un liesmas pamanījuši pārāk vēlu, otrajā stāvā dzīvojošais vīrietis glābies, pa kāpnēm nošūcīcot uz vēdera. Kā visticamāko iemeslu iedzīvotāji min smēķēšanu iedzeršanas laikā, jo bojāgājušajam bijusi pamatīga alkohola atkarība. Ja bijis, ko lietot, viņš varējis dienām neiziet no mājas.

No Turlavas pagasta *Valātu* mājām pāri palikušas tikai krāsmatas, kurās ne vien sadegusi visa iedzīve, bet arī gājis bojā kaimiņš.

Savukārt piektdien, 15. janvārī, VUGD saņemts izsaukums uz divstāvu dzīvojamā māju Kuldīgas novadā, kur otrā stāva dzīvoklī pie plīts degusi malka (1 m²). Pirms dzēsēju ierašanās iemītnieki lies-

mas apdzēsuši un no piedūmotā dzīvokļa izglābuši cilvēku, kurš bija cietis un tika nodots Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam.

Alberta Dintera teksts un foto

Kad mājās mācās vesels bariņš

Arī Padures pagastā ir daudz bērnu ģimenes, kuras no marta izbaudījušas visus attālināto mācību priekus un bēdas. Kurzemnieks viesojās pie divām. Uz apstākļiem, kādos sabiedrību nostādījis vīruss, katrai ir pilnīgi atšķirīgs skatījums.

Viss notiek vienkārši

No Keramikas netālajos Sudmaļkalnos dzīvo Vidas Freimanis ģimene ar septiņiem bērniem. Pieci ir skolēni. Cita daudz bērnu mamma Mārīte Sedliņa teic, ka apbrīnojot viņu par spēju tikt galā.

Vida Freimane priecājas, ka bērni ir veseli, norūdijušies un patstāvīgi.

BĒRNI NODROŠINĀTI

Vida uzskaita, ka bērni ir 8., 7., 3. klasē un sešgadniekos Kuldīgas 2. vidusskolā, bet jaunākais puisītis ar smagu garīgo atpalicību un autismu – Viduskurzemes pamatskolā-attīstības centrā Pelčos. „Pelčos mazais mācās klātienē. Lielākie – mājās, bet mazajiem vēl turpinās brīvdienas. Viss notiek vienkārši. Mazo katru dienu paši vedam uz Pelčiem. Tagad nevienam autobuss neiet, un iziet ar piecgadnieku līdz Ventspils šosejai ir par tālu. Pārējie, kad jāiet skolā, brauc ar autobusu.” Vida ir lepna, ka visiem nopirkti datoru – no skolas neko neesot ņēmuši: „Mūsdienās taču visu var nopirkt. Lombardā dators par 60 eiro. No tādas summas nabadzīgāki nepaliksim. Interneta pieslēgumi ir divi. Ja nedarbojas viens, darbojas otrs. Ko tur sūdzēties? Kāda situācija ir, tad jādzīvo. Kas jāmacās, tas jāmacās. Pavasarī man vairāk bija jāpalīdz maziņākajiem. Cik nu kādreiz lielā meitene palīdz padomu. Es gan saku, ka mani mācīja citādāk un šajos laikos programmai līdzīti netieku. Kaut ko kopā pameklējam internetā.”

KĀRTĪBAI JĀBŪT

V. Freimane priecājas, ka bērni ir diezgan patstāvīgi. Astotklasniece tiekot galā, pamācoties vēl uz priekšu. Ar septītklasnieku gan tik gludi neejot – dažreiz palaižoties, bet tad atkal saņemoties. „Es esmu mājās, jo man ir bērns invalīds. Tad jau varu arī aci uzvest. Katru rītu modinu, lai paspēj pieslēgties stundām. Nevienam nepukst. Stingrībai jābūt: kad jāmacās, tad jāmacās, kad jāsporto – jāsporto. Izskrien lielos līkumus apkārtnē, atrod dažādas pieejas, kā vingrošanas rīkus aizstāt.

Trakākais ir ar ēšanu: viens neēd to, otrs šito. Pa brīdīm tik pieiet pie viena ledusskapja, pie otra. Jautāju: „Ko jūs tur meklējat? Nekas jauns nav izaudzis.” Man pat labāk patīk, ka tagad nevis pieved pusdienas, bet ir kartes. Bērni brauc līdzī, kopā izvēlamies, ko kurš ēdīs.

Bet veseli ir visi, rūdās katru dienu. Laukos tu vari skriet, kāds gribi. Pilsētā, ja iziesi bez pufaiciņas, visi skatīsies. Es pati bērniņā pa sniegu basām kājām skrēju.”

Četri studenti un mamma

„Man ir pieci bērni, bet mācās četri. Kā smejos – četri studenti,” teic Mārīte Sedliņa, kura ar kuplo saimi dzīvo Keramikā, bet strādā veikalā Padures centrā.

VAI JĀKLŪST PAR SKOLOTĀJU?

„Viens bērns ir vidusskolas vecumā – 10. klasē, tad ir 7., 6. un 1. klase. Tad iedomājieties, kā es jūtos! Man jāmacās būt par skolotāju no pirmklasnieka līdz vidusskolas beigām!” stāsta Mārīte. „Mazajam turpinās brīvdienas, pēc tam dabūs mācīties līdz Jāņiem, no 25. janvāra visiem vajadzēs maskas... Bet vecākiem – dzelzs nervus.

Skolotājiem šī situācija ir vieglāka – viņi ir profesionāli. Mēs bērnu skolā laižam tāpēc, lai viņus tur mācītu. Nevienam neteica: „Mācīties par skolotāju, jo tev pašai viss būs bērniem jāmaca!” Neko nesaku, ja ģimene dzīvo pilsētā ar centrālparku un vienu bērnu, kam vecāki var pieslēgties. Es vakar pirms darba mācījos krievu valodu, mājturībā adīju, bet angļu valodā palīdzēt nevaru, arī kvadrātsakni izvilkēt esmu aizmirsusi.”

DATORI KREDĪTĀ

Jautāta, kā bērnu var nodrošināt tehniski, Mārīte atzīst, ka pirmajā ārkārtējā situācijā ģimene ņēmusi kredītu, lai nopirktu četrus tālrunus un divus datorus. „Skola iedeva planšetdatoru vienam bērnam. Kad nonācām pie secinājuma, ka vajadzēs arī pārējiem, Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā atbilde bija: „Mums nav.” Pēc pārrunām un ilgās gaidīšanas saņēmām vienu tādu maziņu kā burtnīciņas vāks.”

M. Sedliņa sašutusi, ka, gatavojoties jaunajam mācību gadam, sapirktas burtnīcas un zīmuļi, izdodot dzīvu naudu. Tagad viss

nolikts plauktā: „Skolotāji uzreiz varēja brīdināt, lai pārkam nevis drēbes un skolas lietas, bet datoru, jo tāpat būs jāmacās attālināti. Kad visi saslēdz gaismas un lādē datorus, elektrības rēķins ir par 15 eiro lielāks. Saņemu un skatos: raudāt vai meklēt vēl vienu darbu.”

APGŪTAIS GALVĀ NEPALIEK

„Kā var mācīties pašmācības ceļā! Tas tev nav izcept pankūku. Viens ir paskatīties internetā, ar klasesbiedru pačatot par uzdoto, bet galvā jau nekas nepaliek. Īpaši tāpēc, ka viņi nesaprot. Jau septembrī bērnam trijnieks. Skolā saka, ka man jāizdomā, kā bērnu motivēt mācīties. Mīļie skolotāji, jūs par to saņemat algu, tad arī izdomājiet! Tajā pašā laikā bērns nevar pieslēgties stundai, jo atsūtīta nepareiza parole. Viņam ieliek n, jo atkal nav piedalījies stundā. Bet noskaidro, kādēļ! Bērns tev, skolotāj, raksta, bet tu viņu ignorē un neatbildi – tas arī nav godīgi. Man kā mātei ir padarītais jābīdē, jāšūta, jācīnās. Bērns blāuj, ka skolotājs nav vainīgs. Bet bērns arī nav vainīgs, ka viņam atkal neieskaitīts.”

VISI NOGURST

„Saprotu, ka skolotāji ir noguruši, bet es arī nesēžu bez darba, tādēļ nevaru būt visu laiku klāt – man ir veikals, vīrs, bērni, saimniecība ar kustoņiem. Skolotāji saka: „Kas tad tur! Ar bērniem katru vakaru jāpadarbojas kādu stundiņu.” Bet es pirms tam jau 14 stundas esmu nostrādājusi, pārbraucu mājās, kur visi grib siltu ēdienu, istabas jāizkurina, jāsakārto. Un tad vēl bērni: „Mamma, palīdzi! Es neieklāvos laikā, nesapratu.”

Pavasarī bija savs labums, ka varēju būt mierīga – bērns vismaz siltu ēdienu ir dabūjis, jo pieveda klāt. It kā lieli bērni – lai uztaisa

Mārīte Sedliņa: „Cik ilgi bērni un vecāki tādu attālinātu mācīšanos varēs izturēt, nezinu. Man nervu sabrukums jau deva signālu.”

paši. Bet pa kuru laiku? Eju uz darbu, bungoju pie durvīm: „Celieties! Jums pusdeviņos ir zumm.” Acis vaļā, datora vāks vaļā. Jāmācās, vai ir pamodies vai nav. Tā līdz 15.00 vismaz. Sporta skolotājs vēl piesaka: tagad katram jānostaigā 4000 soļu. Skan jau labi, bet mēs nedzīvojam pilsētā ar izgaismotām ielām. Vai bērnam, kad jau paliek tumšs, iet pavazāties pa mežu?

Tagad visur brīdina, lai bērni pie elektriskajām plītim neiet – ka tik kaut kas nenotiek. Bet laukos kuriniet tik malkas plīti, lai notiek, kas notikdams!”

Mārīte pārliecināta, ka skolas tomēr varēja nodrošināt mācības klātienē, ievērojot ierobežojumus: „Vēdināšana, roku mazgāšana, nodarbības laukā. Kāpēc nevar klasi sadalīt grupās? Šodien mācās viena, saņem mājasdarbus. Rīt to pašu mācās otra grupa. Ja mazie var iet uz skolu, kāpēc lielie nevar? Ja reiz visi, tad visi. Liekam maskas un mācāmies.”

Nobeigumā Mārīte tomēr teic: „Gan jau izdzīvosim. Mēs, latvieši, esam sīksta tauta. Nāks pavasaris, un šitais murgs būs beidzies.”

Bibliotēkā bez mīlestības nevar

Pagājušī piektdiena bija pēdējā darbdiena Padures bibliotēkas vadītājai Ainaī Salmī. Viņa devusies pelnītā atpūtā.

Vietā gan cilvēks vēl nav atrasts – konkurss uz amatu turpinās līdz 24. janvārim. Nolikums atrodams Kuldīgas bibliotēkas mājaslapā, un iestādes direktore Daina Girvaite teic: kamēr nebūs atrasts darba turpinātājs, Padures bibliotēka būs vaļā katru piektdienu no 10.00 līdz 17.00. Tur grāmatas pieņems un izdos galvenās bibliotēkas darbinieki.

A. Salma: „Beidzot eju projām. Kaut kad jau pensijā jāiet. Šeit es neesmu

ilgi – tikai 15 gadu, bet darba stāžs man ir no 19 gadiem pēc Kultūras darbinieku tehnikuma. Daudzi pensionāri prasa, ko tagad darīšu. Atbildu, ka to pašu, ko viņi. Bet galvenais: lasīšu grāmatas, cik gribēšu – kaut visu dienu. Un gribru sākt no rīta, nevis vakarā gultā ar grāmatu aizmigt.”

Jautāta, kādā stāvoklī bibliotēku nodos, viņa atzīst: „Saimniecība ir liela. Lasītāji ar kovīda laiku kaut kur pazūd. Palikuši tie, kas vienmēr ir cītīgi. Pagājušajā gadā bija 282, labākos laikos – pāri četriem simtiem. Piecām ģimenēm līdz pēdējam vedu grāmatas uz mājām pati, palīdzēja arī

trīs brīvprātīgie. Grāmatu man ir pāri septiņiem tūkstošiem. Kad drīkstēja, rīkoju pasākumus, izstādes, laba sadarbība bija ar skolu. Tagad palicis bērnu darbs, ar kuru arī ir laba sadarbība. Ir daudzas citas lietas darāmas.”

Nu būšot darbs piemājas saimniecībā. Tagad par to vairāk rūpējoties vīrs Laimonis. „Vīrs reiz teica, ka viņam ļoti patīkot brīvdienas. Smējos, ka pensionāram taču visas dienas ir vienādas. Bet viņš: „Nē, tad tu esi mājās.” Tagad redzēsim, vai būs tikpat priecīgs, kad mājās būšu katru dienu,” smejas Ainas kundze.

Aina Salma: „Bibliotēkām darbs ir gan ar galvu, gan kājām un dažkārt fizisku spēku. Bet galvenokārt – ar sirdi. Jābūt gan psihologam, gan māksliniekam.”

Bali pandēmijas laikā

Elisa Rudzīte, Ievas Putniņas arhīva foto

„Lidojums bija mana Ziemassvētku un vārdadienas dāvana sev,” saka kuldīdzniece Ieva Putniņa. Viņa pagājušā gada decembrī devusies uz Bali, kur par spīti pandēmijai ieradusies bez aizķeršanās un plāno palikt ilgāku laiku. Tas ir ne tikai sapņa piepildījums, bet arī ieguldījums veselībā.

Ik uz soļā hinduistu tempļi, greznī rotāti vārti teju pie katras ēkas. Šie ir vārti pie kādas viesnīcas.

Arī pandēmijā kafējnīcas darbu turpina. Ieva sagaida Jauno gadu.

Ievai Putniņai došanās uz Bali nav tikai ceļojums, bet arī ieguldījums veselībā, lai uzņemtu tik nepieciešamo D vitamīnu.

Daudzviet Bali redzami rīsu lauki. Rīsi te ir galvenā pārtika.

AR VIENVIRZIENA BIĻETI

Ieva ceļā devusies zīmīgā datumā – 24. decembrī, Ziemassvētkos: „Pirms tam bija jā-uztaisa vīza, un tas aizņēma apmēram nedēļu. Jāatrod aģents, kas to izdara. Tā man ir uz 60 dienām, un to var pagarināt.” Lidojums Rīga–Amsterdamā–Džakarta–Denpasara noritējis gludi, bet kovida tests radījis neērtības: „To uztaisīju 22. decembrī, taču 23. datumā Indonēzijas valdība mainīja likumu, ka testam jābūt vismaz 48 stundas pirms ielidošanas. Džakartā ielidoju 25. decembrī, tāpēc biju gatava, ka viesnīcā būs jāpavada laiks karantīnā par savu naudu un jātaisa atkārtots tests. Devos ceļā ar domu, ka esmu atvērta visam, un nebija nekādu gaudu. Šis bija mans sapnis jau astoņus gadus.”

Ceļojumam Ieva gatavojusies apzinīgi: ap-
taujāti draugi un paziņas Bali, kuri izstāstīja, kāda ir šībrīža situācija, palīdzēja atrast aģen-

tu, kas nokārto vīzu. Ceļā pavadītas 18 stundas: „Līdz Džakartai bija mierīgi, taču tur bija jāaizpilda vesels lēmums ar papīriem. Jābūt izprintētai gan vīzai, gan kovida testa rezultātiem, tika mērīta temperatūra, taču viss noritēja gludi. Karantīnā jāsēž nebija, un jutos kā izlīdusi caur adatas aci. Tagad šis likums ir stingrāks, un visi, kuriem tests nav uztaisīts noteiktajās stundās, to dara. Vairums baidās lidot, taču tas noteikti nav neiespējami.”

Ievai ir alopecija*: „Ārsti teica – lai mati at-
augtu, man nepieciešams D vitamīns. Nezinu, kad došos prom, bet plānoju palikt līdz vasarai.”

LAKATS AR STĀSTU

Dodoties prom uz tik ilgu laiku, par ienākumiem Ieva neuztraucas: „Zināju, ka darbs būs tur, kur būšu es.” Viņa pēc profesijas ir arhitekte, taču kopš rudens darbojas ar savu

zīmolu *Eve Birdy Headwrap* – iecerēts radīt interesantus un daudzfunkcionālus lakatus, kā arī sabiedrību informēt par alopeciju un mainīt skaistuma standartus. Konceptija izkristalizējusies Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas rīkotajā inovāciju hakatonā (ideju maratonā – red.) un akselerācijas** program-
mā *New Door*. Projektā *Tam labam būs augt* viņas zīmols ieguvis finanšu institūcijas *Altum* simpātiju balvu.

„Ideja radās manas vajadzības dēļ. Lakatu nēsāju, kad ir ļoti auksti vai kad vajag pasargāties no saules. Parūkas vairs neizmantoju. Veikalos pārsvarā nopērkami lakati no sintētiskiem materiāliem, turklāt vizuāli nav tādi, kādus vēlos. Sapratu, ka jāveido paši. Māku zīmēt, nodarbojos ar grafisko dizainu, tāpēc nolēmu – kāpēc gan nepamēģināt, turklāt, ja varu vēl kādam palīdzēt, es tikai priecājos,” saka Ieva.

Viņa vēlas atrast dabiskus, ādai patīkamus, elpojošus audumus un lakatus veidot daudz-
funkcionālus: „Lai tos var nēsāt gan kā galvassegu, gan šalli, gan sarongu, pat izmantot kā piknika sedziņu pludmalē. Tie būs visiem cilvēkiem – ar vai bez matiem.”

Ieva priecājas, ka Bali plašā klāstā pieejami skaisti un pat ekoloģiski audumi. Arī skati, ko tur var redzēt, bieži liekot aizdomāties par atkritumu pārstrādi un ilgtermiņa domāšanu: „Nākamajā dienā pēc vētras visa pludmale bija pilna ar plastmasu un apģērbu gabaliem. Biju ko līdzīgu jau redzējusi, taču šeit tas ir divkārtīgi. Vietējie izlikuši zīmes, ka par ne-
firktu atvairojas, jo paši nespēj visu savākt. Gribētos, lai cilvēki vairāk aizdomājas par sa-
vām izvēlēm, piemēram, izmanto vairākkārt lietojamu ūdens pudeli, iepirkuma maiņiņu. Liekas – mazas lietas, taču tās var daudz ietekmēt. Šeit labi var redzēt mūsu dzīvesveida

sekas un cilvēces stulbumu.” Ieva ar draugiem devusies pludmalī sakopt – vairāki maiši pie-
pildīti ar plastmasas iepakojumu, putuplastu, dzērienu salmiņiem un citiem priekšmetiem. Tomēr redzami arī uzlabojumi: „Daudzās vietās plastmasas salmiņus vairs nedod – bieži tie ir no papīra vai metāla, kas ir dabai daudz draudzīgāki. Ēdienu, ko pasūta ar piegādi, nereti ietin banānu lapās, nevis plastmasā.”

TŪRISTU MAZ, BET IELAS PILNAS

Kultūršķots esot minimāls, jo gadu iepriekš Ieva bijusi Filipīnās, kad Āzijā ieradusies pirmoreiz: „Te ir tieši tā, kā iztēlojos. Viss zaļš, pilns ar dažādiem dzīvniekiem. Te valda daba. Protams, uz ielām ir daudz cilvēku, daudz motorolleru. Tos var noīrēt, taču satiksmē vien-
kārti jāieklaujas, jo nav tādu likumu kā Latvijā. Vēl var izmantot aplikāciju *Go Jack*, kur kā taksis pakal atbrauc rollers vai mašina.”

Bali sala ir 11 reizu mazāka nekā Latvija, sa-
vukārt iedzīvotāju divreiz vairāk. Pašlaik tur veikali, restorāni un SPA saloni ir atvērti, taču grūti izdzīvot, jo tūristu maz. Tomēr ceļotājam šis aspekts pandēmijas laikā ir lielākais pluss: „Man kā cilvēkam no Kuldīgas jau šķiet, ka cilvēku šeit ir ļoti daudz, tāpēc labi, ka iebraucēju ir mazāk. Nav arī tā, ka nav nemaz, pār-
svarā ir viesi no Krievijas.”

Ierodoties nopirkta vietējo operatoru SIM karte. „Interesanti, ka varu to izmantot nevis zvaniem vai izziņām, bet tikai tam, lai sazi-
nātos internetā. Tās tāpēc, lai izskaustu kon-
trabandū. Pagaidām SIM karte ir bezmaksas, taču pēc trim mēnešiem jāmaksā nodoklis sava telefona cenas vērtībā. Būs laikam jāpērk kāds lētāks tepat,” smejas Ieva.

PANDĒMIJAS SEKAS

Ieva novērojusi: vietējiem nepatīk, ka viņus uzskata par trešās pasaules valsts iedzīvotā-
jiem. „Patiesībā te viss ir diezgan labi orga-
nizēts, taču uz balto cilvēku viņi joprojām skatās kā uz naudas maisu. Īpaši tagad, kad iet grūti.” Pandēmijas dēļ ienākumi krasi saruku-

ši, jo galvenais iztikas avots bijis tūrisms. Bali izslavēta ar SPA kultūru, un agrāk ik uz soļā masieres laipni aicināja salonā. Pilna ķermeņa masāža maksāja vien piecus eiro, tomēr arī šī nozare cieš no ierobežojumiem.

„Saka, ka šī esot dievu sala, kur karma nāk atpakaļ divreiz ātrāk.”

Ieva ar draugiem aktīvi palīdz grūtībās no-
nākušajiem: „Saka, ka šī esot dievu sala, kur karma nāk atpakaļ divreiz ātrāk. Ticu, ka katrs te nonāk tad, kad šai salai ir gatavs. Ja esi ar atvērtu sirdi, viss izdodas. Šeit redzam pan-
dēmijas sekas un cenšamies palīdzēt. Paziņa rīko labdarības akciju – cenšamies pabarot bērnunama bērnus, vācam drēbes, ēdienu, ko cilvēki ir gatavi ziedot. Esam apgādājuši vairāk nekā 17 bērnunamus. Plānojam arī citus projektus. Vēlamies izveidot kafējnīcu, kurā daļa ienākumu tiktu labdarībai. Ir jāpalīdz ci-
tiem, lai pašam kas izdotos. Esmu pateicīga, ka man apkārt ir pozitīvi, izpalīdzīgi cilvēki, kuri iedvesmo neapstāties.”

Sabiedriskās vietās tagad jānēsā maskas, tomēr tas neesot strikti: „Reiz pludmalē bija policijas reids, tad gan maska bija jāuzliek. Veikalos tās ir obligātas. Te vairāk ierobežo-
jums ir iekšienā, mazāk – iekdienas dzīvi, neie-
springst uz diviem metriem kā Latvijā. Tomēr ierobežojumi mainās katru nedēļu.”

Neesot skaidrības par vakcīnām un iespēju atgriezties Bali, ja nu Ieva uz laiku dotos kur citur: „Es tomēr nesatraucos, jo ir lietas, ko nevaru ietekmēt.”

ĒDIENS DIEVIEM

Indonēzijā vairāk nekā 80% iedzīvotāju ir musulmaņi, savukārt Bali dzīvo vislielākais hinduistu skaits valstī. Dzirdēts, ka tie, kas is-
lamu nevēlas pieņemt, dodas tieši turp. Ik uz soļā redzami krāšņi dekorēti tempļi, vārti un altāri, kur vietējie kūpina virāka kociņus un

Balinēziešu virtuve ir svaigi augļi un dārzeņi, rīsi, gaļa un jūras veltes.

BALI
• Indonēzijas sala, viena no 33 provincēm.
• Iedzīvotāji: 4,3 miljoni.
• Platība: 5780 km².
• Naudas vienība: Indonēzijas rūpija (1 eiro = 17 000 IDR)
• Reliģija: hinduisms, islams.

Balinēziešu kultūra ir koša un tradīcijām bagāta. Attēlā bērnu ceremonija.

izliek svaigus ziedus. Uz ielām, pie durvīm un vārtiem, kā arī pie tempļiem nolikti ziedoju-
mi dieviem, visbiežāk rīsi, augļi un saldumi. „Bieži tie ietīti plastmasā, un to gan nespēju saprast,” nosaka Ieva. Dažkārt ar tiem mīlo-
jas pērtiķi. Pamatprodukts Indonēzijas virtuvē ir rīsi. Audzēšanu var vērot pilnā krāšņumā, jo daudzviet lauki appludināti tieši šim nolīkam. Ieva ļoti priecājas par balinēziešu ēdieniem. Daudz tiek izmantoti augļi un dārzeņi: „Man te ir paradīzē! Viss tik gards, ar saules enerģiju piepildīts.”

Ļoti iecienīti ir kokosriekstu produkti – tā pienu izmanto daudz ēdienu pagatavošanā. Ēdieniem bieži pievienotas garšvielas. Īpaši iecienīti ir asie čili pipari, kas ir klāt gandrīz visur. Te var nogaršot pasaulē dārgāko kafiju *Kopi Luwak*. Tās unikālitate ir procesā – ka-
fijas pupiņas vispirms apēd civetkaķi. Kunģi tās zaudē sūrumu, tur atbrīvojas aminoskābes, taču formu pupiņas nezaudē. Dzīvnieka eks-
krementi tiek savākti, mazgāti, pupiņas kaltē-
tas saulē un viegli apgrauzdētas.

„Neesmu koks, kam jāstāv uz vietas, tāpēc te jūtos ļoti labi.”

„Daudzviet var redzēt, no kurienes ēdiens nāk, kā audzē rīsus, gatavo kakao, spirulīnu. Ļoti patīk tas, ka te ir svaigi augļi, svaigi spie-
ta sula. Interesanti ir pūkaugļi, čūsku augļi, papaijas, džekfrūti. Pagaršoju arī izslavēto durianu, pie kura garšas vēl jāpierod. Ir jūras veltes un gaļas ēdieni,” skaidro Ieva. Malītes cena svārstoties no viena līdz pieciem eiro par porciju. Ielas stendos ir krietni lētāk – par ēdienu un dzērienu zem diviem eiro.

KARALISKĀ DZĪVE

Ieva uzturas pilsētā Čangu un dzīvo pie pludmales, kas ļauj līkt lietā sērfošanas iemaņas. Viņa ar draugiem dzīvo villā,

un iebraucējiem Bali tas ir ierasti, cenas – ļoti demokrātiskas. Katram sava istaba, ir kopīga virtuve, atpūtas zona un baseins. Daudzas lietas ir lētas, un izmaksas – tādas pašas kā Rīgā vai pat zemākas: „Maksa par villu sākas no trim miljoniem rūpiju, kas ir apmēram 175 eiro par nedēļu. Arī tad, ja ne-
kas nav rezervēts, naktsmitnes atrast ir ļoti viegli, īpaši šobrīd. Domubiedru grupās ierakstot, ka meklē mitekli konkrētā pilsētā, cilvēki uzreiz atsauca. Pats labākais ir ceļot ar draugiem, jo tad visa māja ir tikai jūsu rīcībā.”

Ieva savas dienas vada mierīgi: „Nestei-
dzos – nejtūs kā tūriste, kam viss jāpaspēj. Pagaidām iedzīvojos.” Jauno gadu sagaidī-
jusi Džili salās kopā ar draugiem. „Ierodoties mans kovida tests vēl derēja, taču draugi-
m bija jātaisa ātrais tests, kam rezultāti gatavi stundas laikā,” viņa atceras.

Džili ir salu grupa, kas sastāv no trim tropi-
skām saliņām. Ieva bijusi divās: *Gili Tra-
vangan* un *Gili Air*. „Tās ir ļoti eksotiskas –
ieteiktu ikvienam aizbraukt. Mēs noīrējām velosipēdus un stundas laikā apbraukājām visu salu. Automašīnu tur nav, cilvēki brauc ar zirgu pajūgiem. Tur ir interesanta enerģija – visi smaida.” Viņa plāno apmeklēt arī daudzus tempļus. Galvenais ir ievērot vietē-
tjos likumus un, dodoties iekšā, ap viduk-
li aplikt sarongu vai lakatu. Tas jādara gan sievietēm, gan vīriešiem. Vairumā ir ieejas maksa, un lakatu izsniedz katram. Ieeja at-
ļaua tikai ar basām kājām, un nevajadzētu skaļi uzvesties. „Plānoju izbaudīt atdzimša-
nas rituālu tempļa *Tirta Empul* svētajos ūde-
ņos, kā arī uzkāpt divos vulkānos: Agungā un Baturā.” Kāpšanas vulkānos organizēta īpašs tūrs.

„Esmu te neilgi, bet jau jūtos kā mājās. Tā, it kā man jau sen te bija jābūt. Neesmu koks, kam jāstāv uz vietas, tāpēc jūtos ļoti labi.”

*Alopecija – autoimūna saslimšana, kuras dēļ uz ķermeņa dažādām daļām tiek zaudēts apmatojums
** Acceleration (angļu v.) – paātrinājums

Ne aizmirst, ne atkārtot

Daina Tāfelberga,
muzeja
un personisko
arhīvu foto

Šogad apņē 30 gadi kopš Latvijas atgūtās neatkarības aizstāvēšanas leģendārā notikuma – barikādēm. Ik gadu, kulminācijas brīdi pieminot, ap 20. janvāri daudzās pilsētās tika degti atmiņu uguns kuri. Pandēmijas dēļ šogad tā nebūs, bet tik un tā cilvēki atcerēsies notikumus, kas vēsturē ierakstīti kā unikāli. Atmiņās dalās divu paaudžu pārstāvji: pelcēniece NORA LAGZDIŅA, kurai toreiz bija 50, un kuldīdznieks DZINTARS RUŠMANIS, kuram bija 18.

No tēva mantotā patriotismā

NORA LAGZDIŅA tolaik strādājusi Pelču tautas namā par vadītāju. No tēva pārmantojusi nacionālo patriotismu un gandrīz naidu pret padomju varu, ko, protams, atklāti izrādīt nedrīkstēja.

Tēvs par to jau bija cietis daudzkārt. Kad sākās Atmoda, Nora aktīvi iesaistījās Latvijas Tautas frontē (LTF), piedalījās neatkarības cīņā mūspusē. 1991. gada 13. janvāra rītā pēc LTF aicinājuma viņa ar dzīvesbiedru bez vārda runas sēdušies savā automašīnā, lai dotos uz tautas protesta manifestāciju Rīgā.

KĀ BRĀĻI UN MĀSAS

„Neziņa bija, risks bija, bet vai tad par to domāja? Vismaz es ne,” teic Noras kundze. „Esmu tēvā iedzimusi – viņš iestājās tikai un vienīgi par brīvu Latviju.

13. janvāra mītiņš ļoti spilgti palicis atmiņā. Es pat nezinu, kas tik sirsnīgs un savilņojošs vēl manā dzīvē bijis. Visi cilvēki likās kā savējie. Citreiz, īpaši tagad, brīdina, lai tādā burzmā sargā naudas maku, citas privātās mantas. Tur, Daugavmalā, stāvējām kā silķes mucā cieši viens pie otra, bet kaut kādas ļaunprātības pat prātā nevienam nenāca. Elpu aizturējuši, klausījāmies, ko Dainis Iļvāns un citi tautfrontieši runā. Pāri lidoja Rubika (Interfrontes vadoņa Alfrēda Rubika – aut.) helikopters, un viņš kaut kādus draudus megafonā brēca.”

Pēc manifestācijas N. Lagzdiņa atgriezies Pelčos, kur nākamajā dienā netālu no mājām pie raidstacijas jau sākts celt barikādes. Tas bijis stratēģisks objekts, kas jāsargā, – ja tiktu pārtraukta radiotranslācija no Doma laukuma, šo uzdevumu pārņēmu Kuldīgas raidstacija. Nora un vēl citi Kaltiķu ciema iedzīvotāji, īpaši nemudināti, gājuši turp. Sabraukuši vīri un sievietes no Raņķiem,

Pelču kādreizējā kultūras darbiniece Nora Lagzdiņa 1991. gadā uz barikādēm Rīgā devusies privāti, jo visos laikos bijusi patriote. Ik janvāri viņa to dienu izjūtas atceras ar savilņojumu.

Skruandas, Vilgāles un citurienes. Kurti uguns kuri, lai siltāk, jo tad bijusi barga ziema. Sirds tā kā ietrīsējusies, kad skanējušas runas: uz Kuldīgas pusi braucot tanki. Neatbrauca, bet satraukums palika.

MEDIĶIEM DAUDZ DARBA

Pēc dažām dienām Nora atkal pēc savas iniciatīvas uz Rīgu braukusi Doma laukuma sardzē. Tas bijis tajā dienā, kad OMON* uz Brasas tilta nogalināja Satiksmes ministrijas šoferi Robertu Mūrnieku. Spilgtākās atmiņas saistoties ar vienotības izjūtu. Noras meita ir mediķe, tobrīd strādājusi Doma baznīcā, kur vesti cietušie un sasirgušie. Mamma iegājusi dievnāmā, lai parunātos, bet sarunām nav bijis laika – mediķiem daudz darba. „Tad gan bija tā bailīgi. Šodien zinām, kā viss beidzās, bet tad valdīja neziņa. Aizbraucām vēl trešo reizi, kad cilvēki jau bija izklīduši.

Tagad, pēc 30 gadiem, visas tās dienas ir atmiņā – nevar jau aizmirst. Es šaubos, vai kāds patriots nožēlo, ka gājis. Tādus notikumus nemaz nevar atkārtot.”

Kuldīgas novada muzejs ir sagatavojis bilžu stāstu *Barikāžu laiks*, ko pedagogi varēs izmantot attālinātajās mācībās. Saitē ej.uz/barikazu_laiks ikviens var apskatīt tā laika fotogrāfijas, kuras interesantākas dara komiksu veids.

Nevarēja neiet

DZINTARS RUŠMANIS audzis Rīgā, bet 13 pēdējos gadus, kā pats saka, esot patriotisks kuldīdznieks. Barikāžu laikā viņš mācījies vidusskolas pēdējā klasē.

NO PĀRDAUGAVAS

Uz jautājumu, kāds bijis viņa ceļš uz šo notikumu, Dzintars vispirms norāda, ka ne tādās, kā stāsta ļaudis, kas tolaik no laukiem devās sargāt Rīgu, – autobusus ar dziesmām vai uz šosejām ar traktoru rūkoņu pieskandēts. „Man tā došanās bija no Pārdaugavas uz centru, kaut varēju palikt mājās, mācīties vidusskolas eksāmeniem. Bet es nevarēju. Jau 1989. gadā iestājos Latvijas Nacionālās neatkarības kustībā, kas neatkarību pieprasīja uzreiz, kamēr Latvijas Tautas fronte runāja tikai par suverēnu valsti PSRS sastāvā. Gadu vēlāk pievērsos Latvijas Aizsargu organizācijai, kas tolaik sāka veidoties. Tātad barikādēs man bija jābūt.”

MAMMA RAKSTĪJA ATTAISNOJUMU

Arī Dzintaram pirmais notikums saistās ar 13. janvāra manifestāciju 11. novembra krastmalā: „Vakarā ar klasesbiedriem vienojāmies, ka jāpalīdz tēviem un mātēm celt barikādes. Pat citu domu nebija. Tā pa dienām gājām uz skolu, pa naktīm – uz barikādēm. Lai kaut cik pagulētu, nācās skolu kavēt. Atceros, ka mamma rakstīja attaisnojuma zīmes: „Mans dēls neieradās skolā, jo bija uz barikādēm.”

VARĒJA BŪT KĀ LIETUVĀ

28. janvārī, kad barikādes oficiāli beidzās, Dzintars nodevis zvērestu tikko dibinātajai Aizsargu organizācijai. Ilgi tā nepastāvēja, jo vietā nāca Zemessardze. „Tas pirmais barikāžu vakars bija biedējošs. Cilvēki uz ielām klausījās radio, skatījās ārzemju ziņas, ko rādīja uz lielajiem ekrāniem. Translēja ziņas no Lietuvas, kur notikumi bija traģiski. Kaut ko līdzīgu varēja sagaidīt arī Latvijā. Tas bija reāli. Atradāmies pie sakaru centrāles Dzirnāvu ielā, visi bažīgi skatījās Barona ielas toreizējās *Bērnu pasaules* virzienā. Bailes radās, tiklīdz izdzirdēja kādu smagās tehnikas troksni, jo Vecmīlgrāvī un citās vietās jau notika reāli uzbrukumi.”

AR TO VĒL NEBEIDZĀS

Dzintars atzīst, ka barikāžu laiks beidzies tikai pēc augusta puča. Viņam viens no riskantākajiem brīžiem bijis februārī. Dzintars

Dzintars Rušmanis jau vidusskolas laikā Rīgā iestājies atjaunotajā Latvijas Aizsargu organizācijā, tāpēc dalība barikādēs likusies pašsaprotama, kaut tajā gadā vajadzējis cītīgi mācīties eksāmeniem.

ar draudzenēm pastaigājies pa Vecrīgu, kur vēl palikušas barikāžu konstrukcijas. No tām pēkšņi iznirjis kāds diezgan stipri apdauzīts vīrietis un piedraudējis ar pistoli: „Viņš notēmēja mūsu virzienā un prasīja, lai atdod naudu. Mums šoks! Izvilku naudas maku, atdevu visu, kas tajā bija, – kādi seši rubļi. Domāju, ka ar to beigsies, bet ne. Divas meitenes paslēpās aiz bluķiem, viena nepaspēja, un to viņš sagrāba. Turpat netālu bija Latvijas Radio māja, ko vēl sargāja bruņoti milicijas darbinieki. Aizskrēju pie viņiem pēc palīdzības. Tika izsaukta patruļa.”

TAD OMONIETIS PADEVĀS

„Tikmēr netālu dzirdējām vairākus šāvienus. Protams, iedomājos to ļaunāko. Vēlāk izrādījās, ka tas vīrietis, kas sagrāba meiteni, pa ceļam stāstījis savu bēdu stāstu. Esot OMON darbinieks, treniņā traumējis galvu, tāpēc iedotas trīs brīvdienas. Gribot no omoniešiem aiziet, bet nevarot, jo piedraudēts, ka tad izrēķināsies ar viņa ģimeni. Iedzēris bija, tāpēc tik vaļsirdīgs. Tad kādā brīdī garām brauca *žigulītis*. Vīrietis pacēla pistoli un to sašāva. Televīzijā tos kadros rādīja. Pēc tam omonietis šāva uz kādu jaunieci, bet, paldies Dievam, netrāpīja. Tad parādījās milicijas patruļmašīnas, omonietis saprata, ka neizbēgs, pēdējās divas patronas izšāva gaisā un padāvās.

Tas ir man spilgtākais barikāžu notikums, jo ne iepriekš, ne pēc tam neviens pret mani nav vērsis pielādētu ieroci. Tolaik tādi notikumi varbūt bija arī citiem.”

UZZIŅAI

Barikāžu laiks

- Vēsturisks apzīmējums 1990. gada 4. maijā atjaunotās Latvijas Republikas aizsardzības pasākumiem, kas Rīgā un citās pilsētās organizēti no 1991. gada 13. līdz 27. janvārim. Plašākā nozīmē tas var tikt attiecināts uz periodu līdz 1991. gada 21. augustam, kad notika pēdējais OMON specvienību uzbrukums Jēkaba ielas barikādēm.
- 13. janvāra rītā pēc PSRS karaspēka uzbrukuma Viļņas TV torņa aizstāvjiem Latvijas Tautas frontes vadītāji Dainis Iļvāns un Romualds Ražuks Latvijas Radio aicināja iedzīvotājus pulcēties Doma laukumā.
- Protesta manifestācijā Daugavmalā sapulcējās ap 500 000 cilvēku no visiem novadiem, lai izteiktu atbalstu lietuviešiem un paustu gatavību turpināt valsts neatkarības atjaunošanu.
- Vecrīgas ielās sāka celt barikādes, galvaspilsētā tika ieviesta

lauksaimniecības un celtniecības tehnika, lai bloķētu pieeju. Jau pirmajās dienās no laukiem un mazpilsētām Rīgā ieradās daudz smagsvara automašīnu ar piekabēm, kas pildītas ar balķiem, betona bluķiem, šķembām un citiem celtniecības materiāliem. Automašīnas šaurajās Vecrīgas ielās tika izvietotas skujpiņš veidā, lai tanki nespētu nostumt malā. Galvenie apsargājami objekti bija Augstākā Padome, Ministru Padome, radionams Doma laukumā, telefona un telegrāfa centrāle Dzirnāvu ielā, Radio un televīzijas centrs Zaķusalā, kā arī tilti. Barikādes izveidotas arī Liepājā, Kuldīgā un pie Ulbrokas.

- Barikāžu aizstāvju nevardarbīgā pretošanās ne tikai deva pretsparu OMON specvienībām, bet arī ar plašu starptautisko atbalstu novērsa PSRS vadības lēmumu izsludināt Latvijā ārkārtējo stāvokli un no Krievijas ievest PSRS karaspēku.

PASAUĻĒ

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Kas tā par vietu? 3. kārtā

Vēsturiski viena no galvenajām pilsētām, kurā sākās rūpnieciskā revolūcija (zinātnes, tehnoloģiju un ekonomikas attīstība, kas, radot virkni jauninājumu, lika daudzus mūsdienu rūpniecības pamatus). Otra lielākā šīs valsts

pilsēta, nozīmīgs ekonomisks centrs. Šeit darbojās Džeimss Vats – tvaika mašīnas izgudrotājs. Šo pilsētu uzskata par smagā metāla mūzikas dzimteni, jo te radušās tādas grupas kā *Judas Priest* un *Black Sabbath*. Mūsdienās tā izceļas ar etnogrāfisko raibumu – eiropieši ir aptuveni 70% iedzīvotāju.

Atbildi gaidām līdz **21. janvāra 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

2. kārtas atbilde: Vudbafalo nacionālais parks, Kanāda.

Pareizi atbildējuši: Inese Midrijāne, Indra Grandava, Gunta Folkmane, Rasma Stepe, Daina Gerente, Ruta Orlova, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Vīneta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

3. jautājums

Kā sauc attēlā redzamo muižu? Kur tā atrodas?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **21. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

2. jautājuma atbilde: 1991. gada barikāžu laiks Latvijā.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?

Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz **21. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Daina Gerente, Velta Višņevska, Samanta Puriņa, Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta

MINI MĪKLU!

Kas tas ir?

Iet ūdenī sarkans, iznāk melns.

Atbildes līdz **21. janvāra 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Atbilde: debesis un zvaigznes.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Indra Grandava, Daina Gerente, Velta Višņevska, Samanta Puriņa, Anita Šmitere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Ojārs Silkans.

JANVĀRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **21. janvāra 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kādu konkursu un kuru reizi rīko Latvijas Pasts?

Atbilde: Latvijas Ornitoloģijas biedrība par šīgada putnu izvēlējusies laukirbi.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans, Indra Grandava, Daina Gerente, Velta Višņevska, Samanta Puriņa, Ingars Neimanis, Gunta Grundmane.

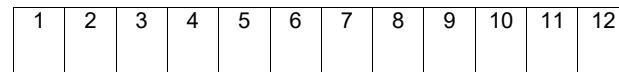
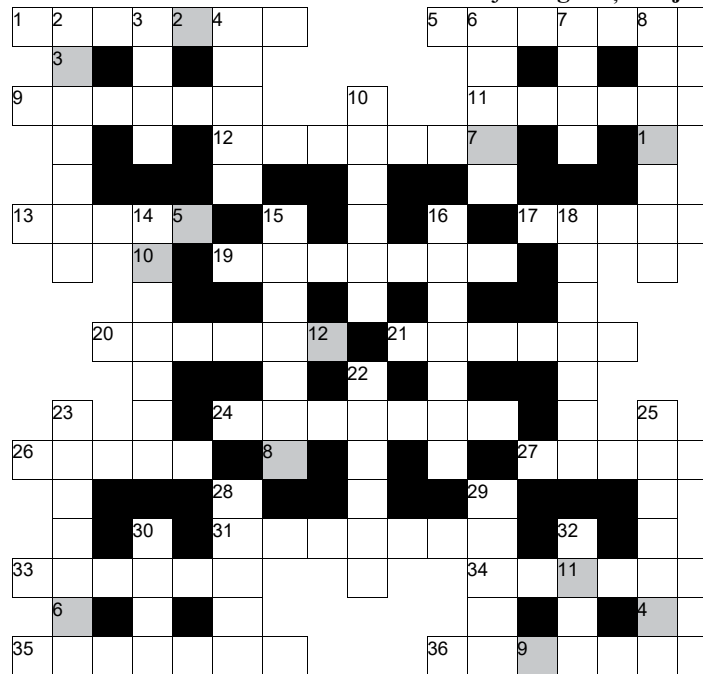

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

Rezultāti par pērnā gada pēdējo ceturksni un šīgada pirmo ceturksni tiks skaitīti kopā. Tad kļūs zināms, kuri aprīlī saņems balvas.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Ļeontjeva.

Risinājumu gaidām līdz **21. janvārim**.

Horizontāli. 1.Druīds, dižs pareģis un varoņu skolotājs, nozīmīgs tēls ķeltu mitoloģijas leģendās. 5.Ceļojoši aktieri viduslaiku Eiropā, kas dziedāja parasti pret baznīcu vērstas dziesmas un rīkoja izrādes. 9.Apdzīvota vieta Ventspils novada Puzes pagastā. 11.Valsts Āfrikas ziemeļaustrumu daļā. 12.Reliģiskas sektas (ASV) – Pēdējo dienu svēto Jēzus Kristus baznīca – locekļi. 13.Senajā Ēģiptē kareivīga dievība, dieva Ra meita, kas bija arī liellopu aizgādne. 17.Ķīnas un Krievijas robežupe. 19.Ķīnieks, kas tika dots, lai nodrošinātu kāda līguma izpildi Senajā Krievzemē un dažās austrumu zemēs. 20.Rietumsemītu mitoloģijā – planētas Venēras personifikācija. 21.Sēžas nerva iekaisums. 24.Tipisku iezīmju trūkums, novirze no normas. 26.Paresns, pagārš, parasti nodarināts koks; resna koka kārts. 27.Japānas tenisiste (1997), 2020. gada ASV atklātā čempionāta uzvarētāja. 31.Viengadīgi augi, kam periods starp sadīgšanu un augļu nobriešanu ir ļoti īss. 33.Zīme nošu rakstā diēza vai bemola atsaukšanai. 34.Augstākā virsotne Kanādā. 35. Ūsains cilvēks vai dzīvnieks. 36.Slimības atgriešanās pēc tās attīstības gaitas pārtraukuma; recidīvs.

Vertikāli. 2.Sengrieķu mitoloģijā – mednieks, kurš dievieti Artemīdu ieraudzīja peldamies; par sodu dieviete to pārvērtā par briedi, ko saplosīja viņa paša medību suņi. 3.Kungs, priekšnieks, cilts vecākais, muižnieks tjurku tautām. 4.Desmitcentu monēta ASV. 6.Briežu dzimtas zīdītājs Indijas un Šrilankas mežos. 7.Sengrieķu mitoloģijā – pazemes dievs, mirušo ēnu valstības valdnieks. 8.Uzbeku, tadziku tautas strinkškināmais stīgu instruments ar bumbierveida korpusu un garu stīgu pamatni. 10.Jordānijas galvaspilsēta. 14.Indīgas vielas, ko izdala patogēnās baktērijās, arī daži dzīvnieki, augi. 15.Mandeļu (arī aprikožu kauliņu) liķieris. 16.Zemākais diplomātiskais rangs ārlietu resorā. 18.Panātru dzimtas puskrūms ar guļošu stumbru, stāviem zariem, pretējām lapām un violeti sārtiem, retāk balti, smaržīgiem ziediem. 22.Tāds, kas nesaskan ar patiesību, ar zinātnes, prakses atziņām; nepareizs, maldīgs. 23.Austriešu fiziķis (1803–1853). 25.Riņķa līnija Ptolemaja ģeocentriskajā sistēmā ar centru ārpus Zemes, pa kuru kustībā ap Zemi vienmērīgi pārvietojas planētas projekcija. 28.Kopīgs nodoklis (pirmatnējā kopienā, verdzības iekārtā un feodālisma sākuma posmā), ko ievāca no pakļauto teritoriju iedzīvotājiem. 29.Administratīvi teritoriāla vienība Norvēģijā. 30.Ēģiptiešu mitoloģijā – dievība, Nīlas upes personifikācija, ko pielūdza kā valgmes un dzīvības devēju. 32.Ķeltu mitoloģijā – dievišķas izcelsmes īru karotājs.

Pareizā atbilde: POLTERGEISTS – pārdabiska parādība – priekšmetu pārvietošanās, krišana, pazušana u.tml., ko izskaidro ar spoka darbošanos.

Atbildes Horizontāli. 1.Avošs. 3.Naktī. 5.Līdzī. 7.Hulks 8.Zelta. 12.Skara. 13.Skets. 14.Salmi. 15.Būves. 17.Kjava. 19.Rēnas. 21.Sāpju. 22.Nītis. 26.Efels. 27.Stepe. 28.Ideja. 29.Pamše. 31.Ķeķis. 33.Kadi. 35.Tells. 36.Kupēt. 37.Acīte. 38.Skāre. 39.Elīza. **Vertikāli.** 1.Ačuks. 2.Smuka. 3.Nakts. 4.Īdens. 5.Lētas. 6.Ipiķi. 9.Salvi. 10.Ķepas. 11.Klāni. 15.Brige. 16.Stārs. 17.Kūjas. 18.Avīze. 19.Raiti. 20.Silva. 23.Derma. 24.Reņģe. 25.Kedas. 29.Pīcka. 30.Ezere. 31.Ķīlis. 32.Stupe. 33.Spēle. 34.Izeja.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Alma Bredovska, Ojārs Silkans.

Atmiņjumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

Rosina meklēt patiesību

Jolanta Hercenberga
Interneta foto

Vai nākotne jau iepriekš ir noteikta? Vai tajā var ielūkoties un to mainīt? Kādas ir mūsdienu zinātnes un seno garīgo mācību atziņas par to? Kādi piemēri pasaulē ir piedzīvoti, kad ar apziņai neizskaidrojamu mehānismu palīdzību notiek tas, ko dēvējam par brīnumiem? Vai realitāti var vadīt ar apziņu, un kas ar to notiek pēc nāves? Kādi ir pētījumi par reinkarnāciju? Par šādiem un līdzīgiem jautājumiem domāt rosina bērnu reanimatologa PĒTERA KĻAVAS videolekcijas vietnē www.reanimare.lv.

JĀPAPLAŠINA APZIŅA

Mājaslapā minēti arī interneta resursi un ieteicamās grāmatas. „Mērķis ir tiem, kuri sākuši domāt par eksistences un personas attiecībām, dot iespēju uzzināt,” šādas vietnes izveidi pamato P.Kļava.

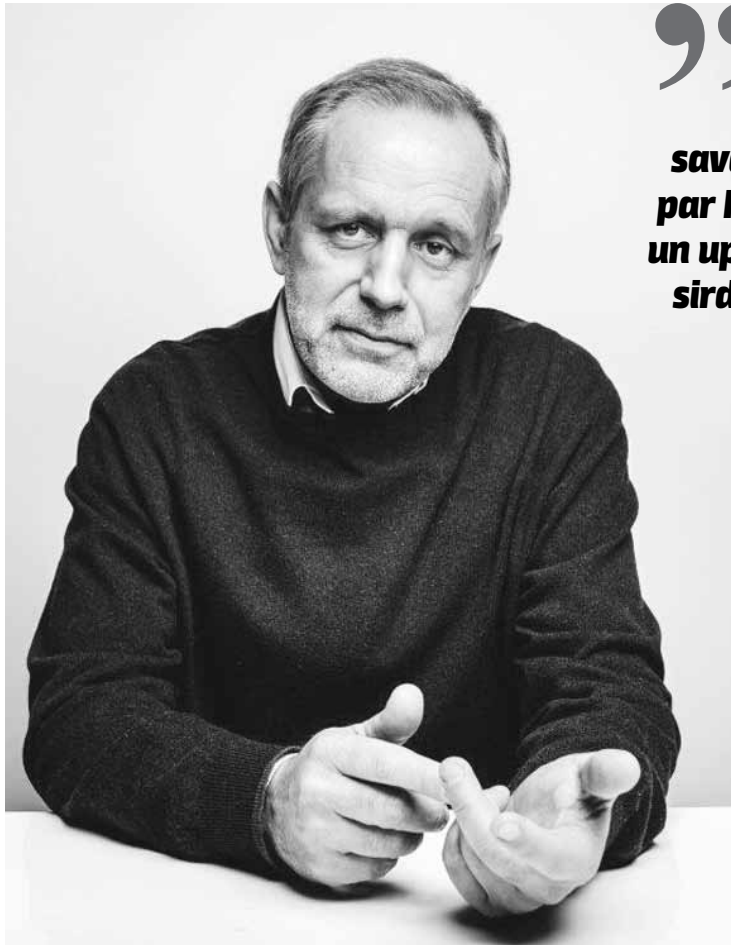
„Prāts vienlaikus ir mūsu spēcīgākais ierocis, kas var sniegt vēlamo, un ienaidnieks, kas var dzīvi un veselību sagraut un pat mūs iznīcināt. Tas, kurš pārvalda prātu, pārvalda dzīvi. Kvantu fizikā pierādījuši, ka novērotājs realitāti ietekmē. Taču kāds ir novērotājs, un kādam šim procesam jābūt, lai fiziku pierādītā patiesība šeit izpaustos kā sakārtota dzīve, kā veselība un harmonija mūsu ikdienā? Lekcijā tiek apskatītas gan zinātnes atziņas par apziņu un prātu, gan kosmiski likumi un psihi metafiziskās prakses, bez kurām nevar būt veiksmīgs, gan praktiskas metodes vēlmju īstenošanai, ko piedāvājuši izcili pagātnes un mūsdienu meistari.”

KATRAM SAVA PATIESĪBA

P.Kļava skaidro, ka ir 84 000 psiholoģisko cilvēka tipu, un rosina aizdomāties, vai mums tik dažādiem var būt vienāda izpratne par laimi, patiesību un jēdzienu *Dievs*. Neapzinātajā kolektīvajā apziņā pār cilvēci valda bailes, kuru sekas ir alkātība un agresivitāte. Tāpēc cilvēki mēģina paslēpties reliģijās, filozofijās, dzejā, zinātnes pētījumos vai baudās. Bet viedums piedāvā iepazīt sevi, un tā arī ir dzīves jēga. Sevis realizāciju varētu definēt kā apskaidrību jeb apgaismību, un tas nenozīmē, ka tā ir izološanās no eksistences. Augstākais viedums aicina apgaismību integrēt dzīvē.

„Prāts vienlaikus ir mūsu spēcīgākais ierocis un ienaidnieks. Tas, kurš pārvalda prātu, pārvalda dzīvi.”

„Mēs ar ierobežoto psiholoģisko uztveri sadalām eksistenci savās mazajās patiesībās, par kurām pat lejam asinis un upurējam bērnus. Tomēr sirds dziļumos visi gribam to augstāko, vienīgo mīlestības Dievu. Kristietībā to sauc par savienošanos ar Kristu, Indijā – ar pirmcēloni Brahmanu, Tibetā – par pirmatnējā stāvokļa apzināšanos, budismā tas nozīmē realizēt prāta dabas spožo tukšuma gaismu. Es ceru, ka katrs varēs izvēlēties

Pēteris Kļava: „Nevajag ticēt arī man. Lekcija ir tāpēc veidota, lai mēs paplašinātu apziņu un mēģinātu prātu pievērst eksistences apbrīnam. Aizdomātos, ka veidojas jaunas izpratnes.”

kādu piedāvāto praksi, meditācijas un teorijas, lai labāk justos, saprastu sevi, izkoptu līdzjutību, veiksmīgāk vadītu intelektuālo dzīvi. Izmaiņas valstī un pasaulē sākas no katra cilvēka spējam apzināties savu apziņu un tās radošo potenciālu. Tikai attīstot absolūto līdzjutību, šo milzīgo apziņas enerģiju var attīstīt un izmantot atbildīgi.”

PIEKŠNOJAUTA UN PĒCNĀVES PIEREDZE

Videolekcijā *Vai nākotni var paredzēt* P.Kļava stāsta: 2006. gadā angļu pētījumā konstatēts, ka 68% cilvēku esot sajūta, ka viņi tiek vēroti. Ir kāda neredzamā klātbūtnes efekts. 62% vairākkārt iepriekš zinājuši, ka viņiem kāds piezvanīs. Vairāki advokāti P.Kļavam sacījuši: citreiz jau pirms sarunas ar klientu pat niansēs nojautuši, ko tas viņiem teiks. 52% cilvēku izjutuši zīmīgas priekšnojautas – pamatā sliktus notikumus. 26%, pirms par to paziņots, zinājuši, ka tuvinieks ir nelaimē. „Domāju, ka šis skaitlis ir lielāks. To var novērot reanimācijā. Kad nomirst bērniņš, ļoti ātri pēc tam zvana mamma, lai pajautātu, kas ar bērnu notiek. Tās ir minūtes, kad māte jūt: kaut kas ir noticis.”

19% pētījuma respondentu apgalvojuši, ka tiek ar mirušajiem. P.Kļava min, ka daudz ir pētījumu

un faktu par to, ka arī pēc nāves apziņa turpina eksistēt. „Daudz esmu lasījis par dzīvi pēc nāves. Lūdzu nesmieties! Arī tos, kuri domā: ir cilvēks – ir problēma, nav cilvēka – nav problēmas. Tā darīja Staļins. Kādreiz viņš saaicināja visus Krievijas gaisrēģus, šamaņus, astrologus, raganas, numerologus. Uztaisīja milzīgu, skaistu konferenci un pēc tam visus nošāva – lai pārāk daudz nejauktos viņa plānos. Tikšanās ar mirušajiem ir klasika.

Tās nav psiholoģiskas sāpes, bet ir kas sarežģītāks. Jāsaprot, ka šī zinātne, kas ir militārā, specdienestu zinātne un tās institūti, ir 20, 40 un 60 gadus priekšā akadēmiskajai zinātnei. Tas tiek darīts speciāli, lai zināšanas diskreditētu, uzturētu izpratnes attālumus un cilvēci kontrolētu. GALLUP (Amerikas Sabiedriskās domas pētniecības institūta) pētījumā teikts, ka Eiropā 46% ikdienišķu cilvēku ir pieredzējuši gaisredzību un ASV – 60%.”

KĀ NĀKOTNI PAREDZĒT

P.Kļava stāsta, ka ir metodes, ar kurām var uzzināt nākotni: „Psihologija ir plašs jēdziens. Mani vairāk interesē parapsiholoģija, kas speciāli tiek diskreditēta. Kādreiz tā bija aizliegta, lai šo informāciju neielaiestu publiskajā straumēšanā. Ja arī ielaiž, tad ņirgājoties, pasmejojoties. Bet, kā redzam, pat ASV

„Mēs ar ierobežoto psiholoģisko uztveri sadalām eksistenci savās mazajās patiesībās, par kurām pat lejam asinis un upurējam bērnus. Tomēr sirds dziļumos visi gribam to augstāko, vienīgo mīlestības Dievu.”

Pentagons un Centrālā izlūkošanas pārvalde oficiāli publicē ierakstus par citu civilizāciju klātesamību uz Zemes. Normāliem cilvēkiem tā ir ikdiena.”

P.Kļava atgādina – vienmēr jāreķinās, ka visi pareģojumi nav precīzi un nepiepildās, – un aicina pret tiem izturēties ar prātu, tomēr mūdina domāt, ka ir arī ļoti daudz precīzu pareģojumu, tādēļ ir vērts šo mehānismu pētīt. Pasaulē daudzos gadījumos informāciju var iegūt ar matemātisko skaitļošanu un mākslīgo intelektu. Par to, kā tas notiek, joprojām vairāk ir jautājumu nekā atbilžu.

„**Ekstrasensorā percepcija** (uztvere – red.) no parapsiholoģiskajām metodēm ir viena no galvenajām. *Extra sens* nozīmē *aiz redzes, dzirdes, ožas, taustes un garšas, aiz sajūtām*. Informācija tiek iegūta pat tad, kad prāts ir atslēgts. Zinātnieki nesaprot, kā tas notiek, un pēta, kas ir informācijas uzturētājs un nesējs.

„Cilvēki par kaut ko kategoriski izsakās, ka tas nevar būt. Viņiem ir viedoklis. Bet paiet gadi, un tas tomēr ir noticis.”

Dermostiskā percepcija – tas nozīmē, ka cilvēks aizsietām acīm ar roku var nolasīt tekstu vai pateikt krāsas, ar ādu var pateikt, kas tā par informāciju.

Progresīvā hipnoze ir metode, kad cilvēks speciālista klātbūtnē tiek ievests nākotnē, hipnotiskā stāvoklī iegūst informāciju. Kāda franču aktrise šādi tika ieviesta nākotnē un redzēja, ka pēc dažiem mēnešiem iet bojā – sadeg. Speciālists aktrisei neatstāj, ko tā bija saredzējusi par sevi, bet pēc dažiem mēnešiem viņa pie draudzenes privātmājā frizējusies, kamīnā izlijusi eļļa, viņa aizdegusies un

sadegusi tā, kā bija stāstījusi progresīvās hipnozes laikā. Kas būtu, ja speciālists būtu pastāstījis, ko viņa redzēja? Vai nākotni varēja mainīt, ja būtu to zinājis? Tas ir interesants jautājums, ko pēta parapsiholoģijas institūti.

Arpuskermeņa pieredze – cilvēks redz to, ko parasts cilvēks savā atrašanās vietā nevarētu redzēt. Pasaulē zināmi daudzi tādi gadījumi.

Pirmsnāves pieredze – sirds apstājusies, bet cilvēks redz lokāli, nelokāli un arī nākotnē. Tā bieži vien ir ļoti precīza. Kā tas iespējams? Kas no cilvēka izgāja, kas neizgāja? Kur atrodas nākotne, ko var redzēt?”

TAS INTERESĒ DAUDZUS

Pasaulē esot simtiem organizāciju, kas pēta tādas tēmas, ko psiholoģija, fizika un ķīmija nevar izskaidrot: tādas ir Amerikas un Londonas Psihisko pētījumu biedrības, Krievijas Psihopētījumu biedrība, *Parapsiholoģijas Žurnāls*, Parapsiholoģijas asociācija un Parapsiholoģijas fonds ASV, BIAL fonds Londonā, Austrālijas Parapsiholoģijas institūts u.c. Teju katrā valstī. Tās pēta informatīvus procesus, kas saistīti ar cilvēka psihi, spēju redzēt pagātni, nākotni, fenomenāli reķināt. „Risina fenomenus, kas saistīti ar pašaizdegšanos. Pēta, kā no priekšmeta var nolasīt informāciju. Piemērs ir viena holandieša eksperiments. Zālē ar solienu, kas nav numurēti, uzdevums ir pateikt, kas šogad kādā krēslā sēdēs. Ir cilvēki, kuri to var pateikt nekļūdīgi, piemēram, pēc 17 dienām tajā sēdēs tāds un tāds cilvēks. Ir arī kļūdas, bet citreiz tas piepildās. Vai tas nav pētīšanas vērts? Mēs to norakstām uz ezoterismu, bet ļoti žēl, ka šī smalkā psihi zinātne tiek diskreditēta.”

IZPRATNE MAINĀS

P.Kļava aicina aizdomāties, ka mēs nemitīgi kaut ko uzskatām par neiespējamu, par t.s. brīnumu, bet pēc laika jau uztveram kā pašsaprotamu. „Alberts Einšteins teicis: „Veselais saprāts ir aizspriedumu kopums, kas apgūts līdz 18 gadu vecumam.” Pētot pasaules zinātnes vēsturi, ir interesanti, ka cilvēki par kaut ko kategoriski izsakās, ka tas nevar būt. Viņi to zina, viņiem ir viedoklis. Bet paiet gadi, un tas tomēr ir noticis – tā ir ikdiena. Kuram patiesība? Reti kurš pēc 18 gadu vecuma paņem rokās grāmatu, studē, paplašina apziņu, taču viedoklis ir visiem. Nevajag ticēt arī man. Lekcija ir tāpēc veidota, lai mēs aizdomātos, ka pasaulē veidojas jaunas izpratnes.”

PĀRDOD

Z/Is SAULES – SERTIFICĒTAS ZĀL-AUGU SĒKLAS tieši no ražotāja – ganību un pļavu ierīkošanai, kā arī mauriņiem. Pēc pieprasījuma sagatavojam maisījumus konkrētajām vajadzībām. Lielākā apjomā iespējama piegāde. Pastāvīgiem klientiem – atlaide! E-pasts: saules.maja@inbox.lv. Tālr. 26423441, 26441295.

KARTUPEĻUS: pārtikas; brāķētos. Piegādā. Tālr. 29831003.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tālr. 26651831.

Pārdod kokskaidu **BRIKETES**, 120 EUR/t + piegāde. Tālr. 28196838.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā tikai 128,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumū **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Pārdod skaldītu **MALKU**. Tālr. 28766158.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Sausu, zāvētu, skaldītu **MALKU**. Maisos, paletēs, beramkravās. Tālr. 26198483.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties B, BE kategorijas kursiem, sākums 19. janvārī. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

SIA **Energoparks** piedāvā kravas auto **ELEKTRĪKA/DIAGNOSTIKA** pakalpojumus. Sīkāka informācija pa tālr. 25184808.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMA** tīrīšanu ar kniebējeksikatoru. Tālr. 28813110.

VAJADŽĪGI

Atsākot darbu, SIA **Balza** (41203014061) – **STRĀDNIEKI** pie kokapstrādes līnijām. Alga, sākot ar 3 EUR/stundā. Tālr. 29235649.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

Viss par
reklāmu
Kurzemniekā!
Tālr. 25466688.

LĪDZJŪTĪBAS

Vai cilvēka mūžs kā dziesoša
zvaigzne,
Kad debesu sijām to noturēt grūti,
Kad pūsnaks to pēkšņi un negaidot
aiznes,
Kad tukšums un sāpe iurbjas krūtīs?

/M.Bārbale./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un domās
esam kopā ar Indru šajā skumajā brīdī,
vīru zaudējot.

Bijušās saimniecības **Vilgāle**
grāmatveži

Vairs tikšanās gaišuma nebūs,
Ir atdots un paņemts viss.

/Ā.Elksne./

Visdziļākā līdzjūtība Indrai un tuviniekiem,
vīru, tēvu RAIMONDU GULBI
mūžībā pavadot.

Draugi no **Žiguļiem**

Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.

/V.Egle./

Visdziļākā līdzjūtība Indrai Gulbei un
meitām, vīru un tēvu mūžībā pavadot.

Rīta, Ainars un Ivars ar ģimenēm

Izsakām līdzjūtību Indrai Gulbei un
piederīgajiem, vīru, tēti un vectētiņu
mūžībā pavadot.

Mēs no **Bandavām**

Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu,
Vēl grūti aptvert to, cik zudums liels.

/Ā.Elksne./

Domās esam kopā ar Annu Puriņu,
dzīvesdraugu mūžībā pavadot.

Kolēģi

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.

/I.Lasmanis./

Izsakām līdzjūtību Daigai, Andrim un
piederīgajiem, mīlu cilvēku zaudējot.

Z/Is **Nogāži** kolektīvs

Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.

/T.dz./

Atmiņas par māmuliņu ZENTU ZVIEDRI
lai vienmēr silda jūsu sirdis, Viestur
un Āri!

Kanapoli

Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzi ies.

/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andrim
Neilandam, zaudējot tēvu, un domās
esam kopā ar pārējiem piederīgajiem.
Laidu pagasta pārvaldes darbinieki

PĒRK

Oša, kļavas, ozola **ZĀGBALĶUS**.
Tālr. 29428876.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29434034.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Iepērk brieža, buka, aļņa **RAGUS**.
Tālr. 28134800.

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

AKTĪVS DZĪVESVEIDS

Beidzot var slēpot!

Lai vairāk gribētāju tiktu pie slēpēm, Kuldīgas novada sporta skola ierasto nomas laiku samazinājusi no divām dienām līdz četrām stundām.

VISIEM NEPIETIEK

„Interese ir milzīga – visas slēpes paņemtas,” saka skolas direktors Agris Kimbors. „Agrāk varēja nomāt uz divām dienām, bet, samazinot nomas laiku līdz četrām stundām, pie tām tiks vairāk interesentu.” Nomā ir 54 slēpju pāri gan pieaugušajiem, gan bērniem. Komplektā ietilpst arī zābaki.

VAIRĀKAS TRASES

„Sniega motocikls nu savests kārtībā, un ir iebraukta 700 metru klasikas *špūre* pie Kalna kapiem un Zaļajām dzirnavām,” saka orientēšanās kluba *Taka* pārstāve Janeta Turka. Slēpošanas entuziasti Alfrēds Brālītis un Normunds Beika trasi slīdsoļim *norullējuši* A.Grundmaņa stadionā, kā arī pļāvās aiz veikala *Silja* starp Meistaru, Dārzniec-

bas un Siltumnīcu ielu (2,1 km). „Šeit gan jāņem vērā, ka sniega nav ļoti daudz, tāpēc trase nav tā labākā,” skaidro J.Turka. „Bet labā kvalitātē tāpat tikai slīdsoļim ir sagatavots apmēram divu kilometru posms pa meža ceļu Padures pagastā starp Paduri un Sausgaļciemu.” Ir sagatavota arī trase slēpošanai Mežvaldē, pļāvā pie Vilkaču ceļa (1,1 km).

GAN STADIONĀ,
GAN CITVIET

No slēpojuma Padurē piektdienas pēcpusdienā nomā atgriežas Vilnis Ivanovs ar mazdēlu Gustavu Vitolīņu. „Man slēpot ļoti patīk,” saka Gustavs. Bet V.Ivanovs stāsta: „Šodien pie *Lapsām* noslēpojām ap diviem kilometriem. Es to daru jau desmit gadus, protams, ja ir sniegs. Kad bija vaļā baseins, tur gājām

divreiz nedēļā, bet vasarā braucām ar riteņiem.”

Pieteikt slēpes nedēļas nogalei ieradusies Marta un Viesturs Višņevski. Viņi plāno doties uz Vārmī: „Tur draudzenei ir saimniecība. Kur mūs vedīs, tur arī brauksim.” Kad vien ir iespēja, abi ne tikai slēpo, bet arī slido. Viesturs vēl nodarbojas ar MMA cīņām. Lai uzturētu fizisko formu, dodas pastaigās ar suni, laukā vingro pie stieņiem un skrien.

Meitenes Daniela Filipa un Madara Mačiņa atzīstas, ka uz slēpēm pēdējoreiz kāpušas ļoti sen, tāpēc šoreiz iemaņas atgūs, slēpojot pa A.Grundmaņa stadionā. „Katrū dienu cenšamies kustēties – dodamies pastaigās pa mežu gar *Lapsām* Padurē, gar Ventmalu, uz Krauļu priedēm,” saka Daniela. „Nolēmām, ka pietiek staigāt – jāpamēģina kaut

Kuldīdznieces Daniela Filipa un Madara Mačiņa izmanto iespēju slēpot stadionā.

kas cits, kamēr Madara vēl ir šeit.” Draudzene piebilst: „Jā, es dzīvoju Anglijā, un kovidā dēļ

iznāk Latvijā uzturēties ilgāk.”

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

Atceries abonēt
Kurzemnieku!

INTERESANTI

Garšu eksports ir sens

Ludviga Maksimiliana universitātes pētnieki Vācijā atklājuši, ka tirgošanās ar eksotiskiem augļiem un tāli pāravadājumi notikuši daudz senāk, nekā domāts. Tādas Āzijai raksturīgas lietas kā kurkuma un banāns Vidusjūras reģionā bijušas zināmas jau pirms 3000 gadiem. Analizējot zobu fosilijas no Bronzas laikmeta, aplūkums uz zobiem liecinājis par uzņemtajiem proteīniem un augļu nogulsniem. Arī soja un sezama eļļa Levantē (Tuvajos Austrumos) nav bijis nekas neparasts, un, visticamāk, Āzijas garšvielas, eļļas un pat augļi ieceļojuši caur Mezopotāmiju un Ēģipti. Tas liecina, ka cilvēki arī senatnē interesējušies par eksotiskiem ēdieniem, cenšoties no citām kultūrām iegūt labāko. Pētnieki norāda, ka paleoproteomika jeb zobu analīze ar modernām metodēm pamazām kļūst par pastāvīgu arheoloģijas daļu, kurā sarežģītā ceļā pēc proteīna var secināt, kādi konkrēti pārtikas produkti tur bijuši, jo citādi informācija par ēšanas paražām ir iegūstama reti.

SEN

PASTNIEKS...

Katrā mājā, katrā dzīvoklī tiek gaidīts pastnieks ar pasta somu. Viņu gaida jauni un veci, jo soma ir pilna ar vēstulēm, žurnāliem, laikrakstiem, naudas pārvedumiem. Pastnieki savu uzdevumu izpilda ar lielu atbildības sajūtu, jo viņi saprot, kāda nozīme cilvēku audzināšanā ir laikrakstiem, žurnāliem, ar kādu nepacietību tiek gaidīta pat vismazākā vēstulīte. Liekas, ka pastnieka darbs ir pavisam vienkāršs un neprasa nekādu puļi. Kas gan tur sevišķs iznēsāt laikrakstus

un vēstules! Taču patiesībā tā nav. Daudzi dzīvokļi, kuros katru dienu jāiegriežas pastniekiem, atrodas bēniņos, tumšos gaitenīšos. Bieži dzīvokļi nav numurēti, nav uzrakstu, kas tos apzīmē, pie durvīm nav pat pasta kastītes. Kastītes nav pat pie Dzimtsaraksta biroja, kaut gan šī iestāde pastnieku darba laikā bieži ir slēgta. Pastniekam jātērē velti laiks, klauvējot pie vairāku dzīvokļu durvīm, gaidot, kamēr tās atver, ievācot nepieciešamās ziņas par dzīvokļiem un to iemītniekiem. Ir vēl ielas, kuru stūros nav pat ielu

nosaukumu, uz mājām nav numuru vai arī tie nav salasāmi. Tā ir Stendes šosejā un Kalnmuizas apbūves gabalos. Gandrīz katrā sētā ir kāds suns. Uz pastnieku lūgumu pievākt sunīti, to saimnieki pavisam mierīgi pasaka: – Mūsu sunītis nekož. Varbūt nekož savam saimniekam, bet pastnieki bieži atgriežas saka-ru kantorī ar saplēstām biksēm, zeķēm, sakostiem lieliem. Uz iedzīvotāju jautājumu, kur var dabūt pasta kastītes, pastnieki diemžēl nevar atbildēt, jo ilgāku laiku Kuldīgā tās nav pārdošanā redzamas.

Padomju Kuldīga 1955. gada 19. janvārī

Skrundas 25. jubilejā – ekspedīcijā

Skrundas kultūras nama direktore Dita Ņuņēvica un menedžere Liene Krūmiņa: „Aicinām piedalīties Latvijas jaunākās pilsētas Skrundas dzimšanas dienas svinībās. Iesim dabā, izstaigāsim skaistās vietas, jo svētku izjūta, sveigais gaiss un laba veselība mums visiem šobrīd vajadzīga!”

23. janvārī aprit 25 gadi, kopš Skrundai piešķirts pilsētas statuss, un dzimšanas dienas svinības sākās jau nedēļas nogalē.

Atbilstoši pandēmijas nosacījumiem kultūras nams aicina ekspedīcijā *Jubilejas kūka*. Pēc organizatoru sagatavotās kartes jāizstaigā norādītās 25 vietas, katrā jāiededz svečīte, jānoķer fotomirklis un ar to jādalās feisbukā kultūras nama profilā, lietojot tēmturi #Skrundai25. Tiem, kuri nevar piedalīties sportiskās nodarbēs, tiek piedāvāts asināt prātu, minot mīklu, kas atrodama feisbuka lapā. Visbeidzot 23. janvārī 16.00 tiešraidē jubilejas izlozē varēs iegūt balvas, ko sarūpējuši mājražotāji, dāvinājuši uzņēmēji un iestādes.

Kultūras nama direktore Dita Ņuņēvica stāsta, ka jau pirmajās dienās atsauce bija ļoti liela – piedalīties vīlinājusi gan svētku izjūta, gan pasakaini ziemotā daba, kaut Skrundas pusē brīvdienās bija ap –15 grādu. Feisbukā ar fotogrāfijām dalījušies gan skrundenieki, gan viesi. Dažs nostaigājis 10–15 km, cits visus 25, bet vēl kāds pat 30 km.

Savukārt Skrundas novada dzimtsarakstu nodaļa sarūpējusi pārsteigumu tiem, kuri pirms 25 gadiem precējušies, kā arī sola īpašus svētkus tiem, kuri laulību reģistrēs jubilejas gadā.

Daina Tāfelberga

Foto no Aivitas Staņevičas videosižeta

Atkārtoti vēti Kuldīgas autovadītājus

Šajā reizē pārbaude Kuldīgā ilga visu dienu, jo Ceļu satiksmes drošības direkcija un Valsts policija vēlējās pārbaudīt vairāk automašīnu un izķert tās, kuras satiksmē piedalās ar neatbilstošām riepiņām.

13. janvārī Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) kopā ar Valsts policiju (VP) Kuldīgā rīkoja atkārtotu reidu par to, vai visiem auto ir atbilstošas riepas.

Pārbaudes sākās jau no rīta, un kā pirmais punkts izvēlēts jaunais Ventas tilts, tad Stacijas iela pie bijušās autoostas, bet kā pēdējā vieta – stāvlaukums pie kafējnīcas *Pīlādziņis*. Dienas laikā pārbaudīti 296 transporta līdzekļi, no kuriem vien sešiem nebija ziemai atbilstošu riepu, līdz ar to tiem atņemta tehniskās apskates uzlīme.

Šāda pārbaude notika jau decembra sā-

kumā. CSDD pilsētā uzturējās trīs stundas un pārbaudīja 138 spēkratus. Diviem nebija atbilstošu riepu, vienam bija arī citi defekti.

No 1. decembra līdz 1. martam visiem automobiļiem un autobusiem, kuru pilnā masa nepārsniedz 3500 kg, jābūt ziemas riepiņām. Savukārt riepas ar radzēm atļautas no 1. oktobra līdz 1. maijam. Vieglo auto ziemas riepu minimālais protektora dziļums ir 4 mm, tāpat uzmanība jāpievērš to vecumam. Vienam auto vienlaikus nedrīkst būt radzotas un neradzotas riepas.

Alberta Dintera teksts un foto

MANS MĀJDZĪVNIKS

Ar treknu ēdienu lutināt nedrīkst

Mana kaķene naktīs tā kā īd, tā kā vaid. Vai redz sapņus un murgu? Pa dienu rotaļājas, ir sprigana, brīžiem pat nevaldāma, kaut jau astoņus gadus veca. Neizskatās, ka būtu slimā, vienīgi tāda apaļīga. Kā dzīvniekiem var noteikt, ka ir liekais svārs un jāietur diēta?

Atbild veterinārārste, Kuldīgas dzīvnieku patversmes *Mīlās ķepiņas* vadītāja Marīta Līdaka.

Ja dzīvnieks citkārt jūtas omu-

līgi un ir mundrs, tā var nebūt akūta saslimšana. Saimniekam jāizvērtē – varbūt tomēr vajag kaķīti aizvest pie ārsta. Jāskatās, cik ilgi tā notiek: vai tādi simptomi bijuši ilgstoši, jau no mazotnes, un tā var būt ģenētiska vaina, vai arī parādījušies pēkšņi un skaņas ir diezgan lielas. Varbūt tā ir tikai šņākuļošana apaukstēšanās dēļ. Tagad laiks ir auksts, un kaķi mēdz gulēt pie atvērta loga.

Bet varbūt tas tiešām ir liekais

svārs, kas izraisa nemieru naktīs. Tas elpošanu un sirdsdarbību apgrūstina ikvienam. Visbiežāk saimnieki domā, ka mīlulim svārs ir normāls, jo dzīvnieks zina, cik daudz ēd, tāpēc nevar aptaukoties. Bet tā nav. Vislabāk to var novērtēt veterinārārsts – proporcionāli pēc sejas, galvas un kājām. Jāatzīst, ka daudzi grēko, kaķim vai sunim dodami kārumus, saldumus, kādu treknāku kumiņus. Viņi domā, ka dara labu,

grib palutināt, bet būtībā nodara pāri. Vēlāk ārstēšanā jāiegulda liela nauda, turklāt tā tiek samazināts dzīvnieka mūža ilgums.

Svaru var regulēt ar speciālām barībām un noteiktām devām dienā. Tas jāpārņem ambulancē ar veterinārārstu. Un, ja bažas kļūst arvien lielākas, vajadzētu nevis vilcināties, bet vest pie ārsta, lai slimība netiek ielaista.

Daina Tāfelberga

SIA LATEIRA

■ **Pērk cirsmas, meža īpašumus.**

■ Pērk ozola un oša kamīnmalku (3m): mežā, pie ceļa vai ražotnē.

■ Palīdz noformēt dokumentus.

■ Veic cirsmu stigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

☎ 27030802 (īpašumi, cirsmas), 29997742 (kamīnmalka),

✉ info@lateira.lv.